

Översiktsplan Håbo kommun

Samrådsredogörelse

maj 2019

Översiktsplan Håbo - en kommun för framtiden

Samrådsredogörelse, mars 2019

Översiktsplanegruppen på plan- och exploateringsavdelningen har ansvarat för att ta fram ny översiktsplan

Samrådsredogörelsen har tagits fram av Norconsult AB i nära samverkan med plan- och exploateringsavdelningen.

Carolin Folkesson, uppdragsledare Norconsult AB

Charlotta Boström, handläggare Norconsult AB

Veronica Jönebratt, handläggare Norconsult AB

Paula Widmark, handläggare Norconsult AB

Foto framsida: Flygbild över Bålsta, Håbo kommun

Innehåll

Inledning.....	4
Inkomna synpunkter.....	4
Vad har hänt efter samrådstiden?	4
Revidering av översiktsplanen.....	5
Länsstyrelsen Uppsala län	8
Allmänna och övergripande synpunkter	8
Länsstyrelsens synpunkter på frågor som rör vatten	9
Länsstyrelsens synpunkter på allmänna intressen (riksintressen)	11
Länsstyrelsens synpunkter på mellankommunala frågor	16
Länsstyrelsens synpunkter på miljö, hälsa, säkerhet och risk för olyckor.....	16
Länsstyrelsens synpunkter utifrån 2 kap. 2-3 § PBL allmänna intressen samt nationella mål, planer och program.....	19
Länsstyrelsens upplysningar om lag, förordnanden och provningar mm	23
Länsstyrelsens synpunkter på hållbarhetsbedömningen inklusive MKB.....	25
Övriga myndigheter, organisationer och privatpersoner.....	25
Generellt.....	25
Hållbar utveckling.....	28
Landsbygdsutveckling.....	29
Framtida bebyggelseutveckling	31
Näringsliv.....	37
Kommunikationer	38
Natur, Kultur och friluftsliv	51
Fritid.....	56
Vatten	56
Teknisk försörjning	59
Hälsa, säkerhet och risk.....	65
Utbildning.....	67
Riksintressen (utöver Länsstyrelsens yttrande)	67
Kartor	69
Övrigt	70
Ingen erinran	72

Inledning

I december 2015 beslutade kommunfullmäktige att ta fram en ny kommuntäckande översiktsplan för Håbo kommun. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att uppnå visionen Vårt Håbo 2030.

Förslaget till ny översiktsplan var ute på samråd den 16 december 2016 – 28 februari 2017. Till samrådsförslaget hör även bilagorna Allmänna intressen, Riksintressen i Håbo kommun och Hållbarhetsbedömning. I denna samrådsredogörelse sammanfattas och kommenteras inkomna synpunkter.

Inkomna synpunkter

Under samrådstiden inkom totalt 115 yttranden.

Följande myndigheter, regionala organ och kommuner yttrade sig över samrådsförslaget: Länsstyrelsen Uppsala län, Länsstyrelsen Stockholms län, Trafikverket, Försvarsmakten, Havs- och vattenmyndigheten, Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Energimyndigheten, Svenska kraftnät, Statens geologiska institut, Sveriges geologiska undersökning, Strålsäkerhetsmyndigheten, Region Uppsala, Räddningstjänsten, Enköpings kommun, Knivsta kommun, Sigtuna kommun, Upplands-Bro kommun, Uppsalas kommun, Centerpartiet, Friluftsförbundet, LRF, Naturskyddsföreningen och ABT-bolagen AB.

Inom Håbo kommun yttrade sig Barn- och utbildningsnämnden, Bygg- och miljönämnden och Håbohus.

Övriga synpunkter har inkommit från vägföreningar samt 82 privatpersoner. Flera av dessa yttranden är underskrivna av fler än en person. På dialogmötena i Bålsta och Skokloster deltog sammanlagt cirka 75 personer. Cirka 75 personer besökte även montererna i biblioteket under den tid montererna var bemannad.

Länsstyrelsens yttrande i sin helhet återfinns i bilaga till samrådsredogörelsen.

Vad har hänt efter samrådstiden?

I juni 2017 hade förtroendevalda och tjänstemän workshop om samrådsförslaget. Därefter har förslaget omarbetats och kommunen har haft ett antal arbetsmöten och dialogmöten. Bland annat har nära femtio företagare och politiker träffats för att diskutera näringslivets behov och styrgruppen för översiktsplanen har haft återkommande temamöten med uppföljning.

Flera nya underlag till översiktsplanen har tagits fram:

- En rapport för översiktlig kartläggning av värden för naturrekreation i Krägga och Skokloster.
- En sammanställning av skolor och förskolors användning av skolnära natur för att säkerställa barns tillgång till gröna utemiljöer.
- Vattenprogram som anger Håbo kommuns inriktning avseende arbetet mot en god vattenkvalitet. Programmet har inriktningar; ingen övergödning, säkrad dricksvattenförsörjning och giftfria vatten.

- Dagvattenpolicy som ett arbetsverktyg för att uppnå målbilden i Vattenprogrammet.
- VA-policy och VA-plan avses att antas under 2019.

Revidering av översiktsplanen

Inför utställningen har översiktsplanen reviderats, förtydligats och kompletterats. Rapportens upplägg och struktur har ändrats och strukturkartan, planeringsprinciper och markanvändningskartan har fått ett annat utseende och till viss del annat innehåll.

Översiktsplanen har reviderats avseende:

- Befolkningsutveckling. Alternativa utvecklingsscenarierna har utgått.
- Bålsta ska utvecklas till en levande småstad, men samtidigt till största delen bibehålla sin nuvarande karaktär.
- All jordbruksmark på landsbygden bör värnas och hänsyn ska tas till arrondering och möjlighet till rationellt jordbruk. Jordbruksmark inom Bålsta, Skokloster och Krägga/Stämsvik kan komma att tas i anspråk för bebyggelse.
- Hur kommunen avser att beakta riksintressen.
- Totalförsvarets intressen (höga objekt, påverkansområden, samråd med Forsvarsmakten samt totalförsvarets militära och civila del).
- Riskanalyser längs vägar och järnvägar med farligt gods.
- Riktlinjer om kompensationsåtgärder vid värdefulla natur- och kulturmiljöer.
- Färjelägets placering, så att det framgår att lokaliseringen måste utredas vidare. Alternativ med bro utgår.
- Riktlinjer om vindbruk hanteras enbart i text, ej karta.
- Aroslänk föreslås via Enköping och Arlanda.
- Skrivelsen om huvudmannaskap för gång- och cykelvägar utgår.
- Skogsmark utan särskilt höga värden eller skydd benämns "Övrig naturmark och landsbygd"
- Utvecklingsstrategi och strukturbild
- Motstående allmänna intressen visas på karta.
- Hur planen bidrar till att nå regionala mål.
- Hur befolkningsutvecklingen påverkar Mälarens vattenkvalitet.
- Att planen inte medför någon förändring jämfört med antaget tematiskt tillägg till översiktsplanen för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (2016) utom avseende Ekillå (Stora Ullfjärden) och Biskops-Arnö. LIS-planen arbetas in i översiktsplanen, vilket innebär att den kommer att upphävas i samband med att den nya översiktsplanen antas.
- Att det tänkbara LIS-området vid Ekillå (Stora Ullfjärden) i första hand syftar till att stärka friluftslivet och utveckla insjön i grustakten till ett friluftsalternativ. Ett mindre antal bostäder kan också möjliggöras i anslutning till Enköpingsvägen.
- Mellankommunala frågor.
- Påverkan på landskapsbild, natur- samt kulturvärden ska utredas vid prövning av master och andra höga objekt.
- Fornlämningars lagskydd förtydligas.
- Lagskydd för objekt och miljöer med kulturmiljövärde.
- Vikten av tillgång till handel och annan service.
- Förutsättningar för turism och rationellt jordbruk.
- Kraftleden som primär utryckningsväg.
- Koppling och tillgång till Mälaren.
- Lämpliga avstånd från vindkraftverk avgörs i särskild tillståndsprövning.

- Riktlinjer för buller och vibrationer.
- Riktlinjer om radonsäkert byggande.
- Avstånd till kraftledningar.
- Att behov av samhällsservice som exempelvis vårdcentraler ska utredas tidigt i planprocessen inför nya bostadsområden.
- Risker vid Gyprocs anläggning och att utveckling med bostäder i det berörda området förutsätter att befintliga verksamheter omlokaliseras så att marken frigörs.
- Genomförandefrågor.
- Riktlinjer utifrån ny dagvattenpolicy, vattenprogram, VA-policy och VA-plan (om bebyggelse på landsbygden, teknisk försörjning och god vattenstatus).
- Att Ärna flygplats har värden för såväl det militära som civila försvaret.
- Länsstyrelsens lågpunktskartering.
- Att kommunen avser att ta fram en övergripande trafikstrategi som ska fungera som ett paraplydokument för alla strategiska dokument rörande trafik och transporter.
- Resonemang om framtida transportslag.
- Att hästverksamhet är en viktig näring i kommunen.
- Skrivningen om vattenburna uppvärmningssystem utgår.
- Utökade lokaler för gymnasieskolan bör uppföras i anslutning till befintliga lokaler i Bålsta Centrum.
- Översiktskarta med vägnummer/namn på större vägar och Ortsnamn.
- Kartor förses med skala.
- Faktarutor med begreppsförklaringar.
- Bilagan med planeringsförutsättningar förtydligas avseende att sekundära transportvägar för farligt gods utgör lokala föreskrifter för transporter till industriområden.

Mark- och vattenanvändningskartan har reviderats avseende:

- Ändrade bebyggelsezoner med inriktning för framtida bebyggelse.
- Framtida bebyggelse kategoriseras som utbyggnad på kort sikt respektive lång sikt.
- Utveckling av Krägga och Skokloster lyfts fram. Framtida områden för trädgårdsstad föreslås här. I Skokloster föreslås även ett framtida verksamhetsområde på sikt.
- Landsbygdsutveckling lyfts fram. Mindre byar och orter markeras på mark- och vattenanvändningskartan.
- Trafikplats 5A Bålsta C med länk till Centrala Bålsta utgår och ersätts med att Åsleden förlängs till Ullevivägen/Stockholmsvägen.
- Framtida område för trädgårdsstad i Skokloster tätort avgränsas i enlighet med pågående detaljplan för Skokloster udde.
- Framtida område för verksamheter vid Dragelund avgränsas i enlighet med pågående detaljplaneprogram.
- Föreslagen väg mellan Kraftleden och Kalmarleden (5B) utgår.
- Viktiga stråk för cykel markeras istället för cykelvägar: Ekolsund (Enköpings kommun) –Krägga–Bålsta–Bro (Upplands-Bro kommun), Bålsta–Yttergran–Ekillå–Övergran–Kivinge–Hjälstaviken och Bålsta–Yttergran–Ekillå–Häggeby–Skokloster.
- Grönområden och gröna samband. Grönt samband vid kommungränsen mot Upplands-Bro kommun.

- Vägreservat till Hagviken.
- LIS-område vid Biskops-Arnö och Ullfjärden/Ekilla.
- Befintliga och framtida gästhamnar.
- Trafikplats vid Krägga.

Översiktsplanen har uppdaterats avseende:

- Nya värdebeskrivningar och gränser för riksintresseområden för kulturmiljö och friluftsliv.
- Ny regional utvecklingsstrategi och nytt trafikförsörjningsprogram för Region Uppsala
- Lagändring i plan- och bygglagen om solceller.

<p>Länsstyrelsen Uppsala län</p>	<p>Länsstyrelsen Uppsala län</p> <p>Allmänna och övergripande synpunkter</p>	<p>Kommunens kommentarer</p>
	<p>Länsstyrelsen anser att översiktsplanen har en lovvärd ambition mot att en hållbar utveckling ska uppnås. De anser att Håbometoderna är en god utgångspunkt för kommande planering, men att uppföljningen bör preciseras i det fortsatta arbetet.</p> <p>I flera viktiga frågor hänvisas till kommande underlag. För att nå en hållbar utveckling krävs dock konkreta handlingsplaner för bland annat dagvattenhantering och dricksvattenförsörjning. Länsstyrelsen anser att det är angeläget att kommunen arbetar vidare med riktlinjerna så att de kan införlivas i översiktsplanen och blir ett stöd i fortsatt planering och i beslut.</p> <p>Länsstyrelsen anser vidare att planeringsriktlinjerna bör ses över så att de utgör ett underlag för avvägningar eller tydligare anger hur avvägningar bör göras. Länsstyrelsen anser även att riktlinjerna behöver förtydligas så att det går att utläsa vad som följer av lag och vad som bygger på mål och ambitioner.</p> <p>Länsstyrelsen anser att översiktsplanens struktur i huvuddokumentet är tydlig och enkel att följa. Plandokumentet kan dock med fördel kompletteras med en förklaring till uppdelningen i huvuddokumentet och bilagorna.</p> <p>Länsstyrelsen anser att plankartan är tydlig med god läsbarhet, och anser också att det är positivt att en inzoomning över Bålsta har gjorts. De anser dock att kommunen bör överväga att tydliggöra vissa övergripande konflikter i karta. En beskrivning av vilka konflikter mellan allmänna intressen som finns, till exempel rörande färjeförbindelse till Knivsta kommun, skulle öka förståelsen för de konsekvenser som blir följden av den föreslagna markanvändningen.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Efter samrådet har kommunen tagit fram dagvattenpolicy, vattenprogram, VA-policy och VA-plan. Översiktsplanen kompletteras med riktlinjer utifrån dessa styrdokument.</p> <p>Översiktsplanens riktlinjer har reviderats i viss mån. Se kommunens kommentarer i anslutning till länsstyrelsens mer detaljerade synpunkter nedan.</p> <p>Noteras.</p> <p>Motstående allmänna intressen förtydligas på karta.</p>

	Länsstyrelsens synpunkter på frågor som rör vatten	
	<p>Frågan om behovet av reservvattentäkt bör lyftas fram mera och en tydlig strategi bör formuleras för hur man ska hantera dricksvattenfrågan i takt med att Håbo växer. Det framgår att Mälaren utgör en viktig dricksvattenresurs och att det finns ett förslag till vattenskyddsområde för Prästfjärden med målet att ge ett heltäckande skydd av Mälaren. Däremot diskuteras det inte i planen hur en framtida ökad bebyggelse (och belastning), både i den egna kommunen och på Mälaren i stort, kan komma att påverka råvattentäkten och därigenom också dricksvattnets kvalitet.</p> <p>Länsstyrelsen anser att de skyddsåtgärder och åtgärder som är kopplade till kommunens övergripande mål i miljöstrategin från 2015 och som kommunen planerar att vidta för att klara MKN enligt planeringsriktlinjerna för vatten behöver konkretiseras och redovisas tydligare.</p> <p>Av statusklassningen i VISS framgår att den ekologiska statusen är god i vattenförekomsten Mälaren-Prästfjärden. Belastningen av näringsämnen till Mälaren från avloppsreningsverk är direkt kopplad till befolkningsökningen samtidigt som utsläppen från reningsverk till Mälaren ökar i relation till andra källor. På sikt innebär det en uppenbar risk för att vattenstatusen försämras. Utsläppen från avloppsreningsverk till Mälaren bör därför minska. En ökad anslutning till kommunalt VA är verkningsfulla åtgärder i omvandlingsområden och mindre tätorter. En koncentration till Bålsta kommer också att förutsätta en modernisering av befintligt ledningsnät för att inte försämra Mälarens status.</p> <p>Vattenkvaliteten på både yt- och grundvatten kan påverkas av översiktsplanens inriktning. Länsstyrelsen anser att konsekvenserna av samrådshandlingens strukturbilder med utgångspunkt i miljökvalitetsmål och miljökvalitetsnormer för vatten ska redovisas tydligare.</p>	<p>Efter samrådet har kommunen tagit fram en VA-plan som hanterar frågan om reservvattentäkt och strategi för dricksvatten. Översiktsplanen kompletteras med riktlinjer utifrån VA-planen.</p> <p>Efter samrådet har kommunen tagit fram ett vattenprogram. Översiktsplanen kompletteras med riktlinjer utifrån vattenprogrammet.</p> <p>Översiktsplanen förtydligas avseende hur befolkningsutvecklingen påverkar Mälarens vattenkvalitet.</p> <p>Efter samrådet har kommunen tagit fram ett vattenprogram. Översiktsplanen kompletteras med riktlinjer utifrån vattenprogrammet.</p>

	<p>Yt- och grundvattenfrågorna behandlas i flera olika dokument, under olika rubriker, och med olika frågeställningar i planen. Länsstyrelsen anser att kommunen bör överväga om strukturen kring vatten i översiktsplanen behöver förtydligas för att frågorna ska kunna behandlas adekvat i efterföljande planering.</p> <p>Dagvatten</p> <p>Inom tätorten Bålsta planeras en omfattande förtätning och komplettering av bostäder och verksamheter vilket leder till ökande mängder dagvatten. Frågan om hur Mälarens vatten kan påverkas av en förtätning av Bålsta tätort hänskjuts till ett kommande vattenprogram. Det framgår även att en dagvattenpolicy hanterar denna fråga. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att tydliga riktlinjer och ambitioner kring åtgärder tas fram för hur dagvatten ska hanteras vid detaljplanering, bygglov, tillsyn och tillstånd.</p> <p>Avlopp</p> <p>Enligt planen ska ny bebyggelse i första hand koncentreras till områden med befintlig bebyggelse vilket är positivt med tanke på att det ökar möjligheterna för en miljömässigt godtagbar VA-hantering. Länsstyrelsen vill även lyfta fram kommunens ansvar enligt Lagen om allmänna vatten- och avloppstjänster, för att i samlad bebyggelse säkerställa att vatten- och avloppsfrågorna får en godtagbar lösning.</p> <p>För att lösa VA-frågorna i Bålsta och i andra tätorter hänvisas till efterföljande prövning och tillståndsgivning. Mellankommunala lösningar nämns även i texten. Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga hur dessa skulle kunna se ut.</p> <p>Det är positivt att riktlinjer formuleras för att utsläpp ska minimeras och en hållbar utveckling ska nås men avgörande för resultatet är hur frågorna hanteras och vilka mål som ställs upp. I planen borde redan nu tydligt uppsatta mål eller nivåer ställas upp för vart man vill nå. I planen hänvisas till VA-planen men åtminstone principiella ställningstaganden bör kunna tas till hur VA-frågorna ska lösas. En viktig åtgärd för att minska utsläppen av näringsämnen är en ökad anslutningsgrad till det kommunala VA-nätet. Andra viktiga åtgärder är var bebyggelse ska lokaliseras, vilka tekniska lösningar man</p>	<p>Översiktsplanens upplägg, struktur och omfång ändras.</p> <p>Efter samrådet har kommunen tagit fram en dagvattenpolicy. Översiktsplanen kompletteras med riktlinjer utifrån dagvattenpolicyn.</p> <p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen kompletteras med riktlinjer om bebyggelse på landsbygden och för teknisk försörjning utifrån kommunens VA-policy och VA-plan.</p>
--	---	---

	<p>väljer är också avgörande för hur man ska kunna minska utsläppen trots en ökad befolkning. Exempelvis kan kretsloppslösningar väljas. Målsättningar för en förnyelse av ledningsnätet torde sannolikt finnas i en saneringsplan, dock saknas hänvisning till denna plan i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser att kommunen bör hänvisa till redan framtagna strategier och mål.</p>	
	<p>Länsstyrelsens synpunkter på allmänna intressen (riksintressen)</p>	
	<p>Länsstyrelsen anser att Bilaga 2 Riksintressen behöver förtydligas. Den bör redovisa en åtskillnad mellan 3 och 4 kapitlet Miljöbalken. Den bör innehålla riksintresseområdenas beskrivningar och motivtexterna till riksintresseanspråken enligt 3 kapitlet MB. Länsstyrelsen önskar se ett förtydligande av hur översiktsplanens föreslagna utveckling ska tillgodose riksintressena.</p> <p>Riksintresse för kulturmiljö Översiktsplanen ska visa hur man avser att skydda riksintressen, eller mildra eventuell negativ påverkan, när förändringar inom riksintresseområden planeras. Samrådshandlingarna saknar ibland information om vilka åtgärder man avser genomföra, eller hur namngivna åtgärder kan komma att påverka riksintresset.</p> <p>Länsstyrelsen saknar exempelvis en beskrivning av konsekvenserna av föreslagen färjeförbindelse till Knivsta kommun och en redogörelse av åtgärder i föreslaget LIS-område vid Skokloster slott. De riktlinjer för hänsyn till kulturmiljön, som tas upp i det tematiska tillägget om LIS-områden, nämner enbart vikten av att bevara det öppna landskapet och att en förändrad användning av jordbruksmark ska undvikas. Här bör fler riktlinjer läggas till, med bäring på riksintresseområdets höga kulturhistoriska värden kring slottsområdet och kyrkan.</p>	<p>Riksintressens värdebeskrivningar förtydligas i bilagan med planeringsförutsättningar. Översiktsplanen förtydligas avseende hur kommunen avser att beakta riksintressen.</p> <p>Översiktsplanen förtydligas avseende hur kommunen avser att beakta riksintressen.</p> <p>Översiktsplanen revideras avseende färjelägets placering, så att det framgår att lokaliseringen måste utredas vidare. Alternativ med bro utgår.</p> <p>Översiktsplanen förtydligas avseende att den inte medför någon förändring jämfört med antaget tematiskt tillägg till översiktsplanen för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-plan 2016) utom avseende de båda tänkbara LIS-områdena vid Ekillå (Stora Ullfjärden) och Biskops-Arnö. LIS-planen</p>

	<p>De planeringsriktlinjer som redovisas under avsnitt 4.4 ska säkerställa att riksintresseområdenas värden inte skadas påtagligt. Länsstyrelsen ställer sig tveksam till att värnande av enbart den högst klassade jordbruksmarken, kompensering av skador eller tillämpande av kommunens kulturmiljövårdsprogram, säkerställer att riksintresseområdenas upprätthålls. Länsstyrelsen anser att planeringsriktlinjerna rörande kulturmiljö behöver förtydligas avseende hur kulturmiljövärden ska tillgodoses. Länsstyrelsen erinrar här även om 3 kap. 4 § Miljöbalken.</p> <p>Länsstyrelsen föreslår att riktlinjerna för eventuell vindkraftsproduktion bör tas fram där det framgår hur hänsyn ska tas till riksintresset för kulturmiljö.</p> <p>Länsstyrelsen har tagit fram ett förslag till revidering av riksintresseområdenas beskrivningar och förtydligat deras gränser. Dessa beskrivningar, motiveringar och kartor bör användas tills dess att det nya beslutet föreligger.</p> <p>Riksintresse totalförsvaret Länsstyrelsen vill upplysa om att enligt 3 kap. 10§ MB ska försvarsintresset ges företräde i de fall flera riksintressen bedöms oförenliga. Länsstyrelsen vill också upplysa om att influensområdenas utbredning inte är justerbara då dessa är beräknade utifrån riksintressenas omgivningspåverkan, gällande miljötillstånd samt möjligheten till nyttjande av riksintressena, exempelvis att starta och landa på flygplatser. Håbo kommun beskriver att kommunen utgår från att influensområdets gränser inte är absoluta, att justeringar kan komma att göras samt att avsteg från Försvarmaktens förhållningssätt kan göras om det handlar om andra väsentliga samhällsintressen.</p>	<p>arbetas in i översiktsplanen, vilket innebär att den kommer att upphävas i samband med att den nya översiktsplanen antas.</p> <p>Översiktsplanen revideras så att all jordbruksmark på landsbygden bör värnas, och att hänsyn ska tas till arrondering och möjlighet till rationellt jordbruk. Jordbruksmark inom tätorterna Bålsta, Skokloster och Krägga/Stämsvik kan komma att tas i anspråk för bebyggelse.</p> <p>Översiktsplanen revideras så att riktlinjer om vindbruk enbart hanteras i text, ej karta.</p> <p>Översiktsplanen uppdateras utifrån Länsstyrelsens förslag till nya beskrivningar och gränser för riksintresseområden för kulturmiljö.</p> <p>Översiktsplanen revideras avseende totalförsvarets intressen.</p>
--	--	---

	<p>Håbo kommuns definition av sammanhållen bebyggelse skiljer sig från Försvarmaktens definition. Försvarmakten definierar sammanhållen bebyggelse utifrån Lantmäteriets karta i skala 1:250 000 och de områden som utgörs av gula ytor. Länsstyrelsen påpekar att samråd ska hållas med Försvarmakten utifrån Försvarmaktens definition av sammanhållen bebyggelse. Detta bör framgå av översiktsplanen. Länsstyrelsen anser också att texten rörande riksintresset för totalförsvarets militära del bör göras tydligare så att den kan tjäna som underlag för bedömning av behov av samråd med Försvaret.</p> <p>Länsstyrelsen påtalar att det är viktigt att de två utpekade möjliga områdena för etablering av vindkraftverk inte ligger inom stoppområden för höga objekt.</p> <p>Under rubriken Ärna Flygplats i bilaga 2, <i>Riksintressen</i>, anser Länsstyrelsen att det bör förtydligas att med höga objekt menas objekt som uppnår en högre höjd än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse respektive 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Länsstyrelsen önskar också att texten förtydligas avseende influensområden och när samråd ska ske med Försvarmakten enligt följande: Stoppområdet innebär att inga nytillkommande höga objekt kan tillåtas inom området utan att påtaglig skada på riksintresset Uppsala övningsflygplats uppstår. Inom detta område ska plan- och lovärenden avseende höga objekt remitteras till Försvarmakten.</p> <p>Influensområde för luftrum påverkar uppförandet av höga objekt. Inom området finns en maximal tillåten totalhöjd (meter över havet) för objekt baserat på MSA (Minimum Sector Altitude civil beteckning, Minimum Safe Altitude militär beteckning) för Uppsala övningsflygplats. Inom detta område ska plan- och lovärenden avseende höga objekt remitteras till Försvarmakten.</p> <p>Inom influensområde för väderradar ska alla objekt högre än 20 meter remitteras till Försvarmakten.</p>	<p>Översiktsplanen revideras avseende samråd med Försvarmakten och avseende totalförsvarets militära del.</p> <p>Översiktsplanen revideras så att riktlinjer om vindbruk enbart hanteras i text, ej karta.</p> <p>Översiktsplanen förtydligas avseende höga objekt, påverkansområden och samråd med Försvarmakten. Vindkraftskartan utgår.</p>
--	--	--

	<p>Länsstyrelsen anser att kommunen i översiktsplanen bör ta hänsyn till totalförsvarets civila del. Enligt regeringens försvarspolitiska inriktning 2016–2020 ska planeringen för civilt försvar återupptas. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ansvarar för utpekandet av anspråk av riksintresse för totalförsvarets civila del.</p> <p>Riksintresse för kommunikationer Länsstyrelsen informerar om att det inte finns något beslut om utredning eller fortsatt utbyggnad av Mäljarbanan till fyra spår mot Bro och Bålsta i dagsläget. En framtida utbyggnad skulle kräva byggnadsfrihet utifrån risk- och säkerhet längs spårområdet. I centrala Bålsta finns byggnadszoner utlagda i Mäljarbanans närhet, inom vilket hänsyn måste tas till bland annat risk- och säkerhetsavstånd. Det byggnadsfria avståndet anges av kommunen i planeringsriktlinjerna till 30 meter. Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga hur detta gäller i relation till en eventuell framtida spårutbyggnad. Beroende på typ av markanvändning kan även bullersituationen behöva beaktas.</p> <p>Riksintresse sjöfart I avsnittet riksintressen redovisas riksintresset för farleden från Kalmarviken över Prästfjärden till Ytterholm. Farleden kan förväntas få ett ökat antal anlöp i framtiden vilket kommunen också redovisar.</p> <p>Riksintresse energiproduktion – vindkraft Länsstyrelsen vill informera om att Energimyndigheten under 2015 har sammanställt goda exempel på hur transport- och bebyggelseplanering samt förnybar energi kan integreras i den fysiska planeringen.</p> <p>Riksintresse för friluftslivet Länsstyrelserna har tagit fram förslag på nya eller uppdaterade områden och beskrivningar utifrån ny kunskap och nya förhållanden. 2017-01-25 fattade Havs- och vattenmyndigheten beslut om att fastställa värdebeskrivningar och avgränsningar för flertalet nya och reviderade områden, däribland södra Mälaren i Uppsala län.</p>	<p>Översiktsplanen förtydligas avseende att Ärna flygplats har värden för såväl det militära som civila försvaret.</p> <p>Översiktsplanen förtydligas avseende byggnadsfritt avstånd längs Mäljarbanan med hänsyn till markreservat för nya spår. Kommunen anser att 30 meter byggnadsfritt avstånd till befintliga spår är tillräckligt även vid en fortsatt utbyggnad av Mäljarbanan till fyra spår.</p> <p>Noteras.</p> <p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen uppdateras utifrån nya värdebeskrivningar och gränser för riksintresse för friluftsliv.</p>
--	---	---

	<p>Riksintressen för naturvård och Natura 2000-områden</p> <p>Håbo kommun anger att i områden som utgör riksintresse för naturvården och i områden i övrigt som har höga naturvärden att nuvarande markanvändning ska fortgå. Vidare anger kommunen att åtgärder som inte syftar till att vidareutveckla naturvården inte ska genomföras i skyddade områden. Länsstyrelsen anser att kommunen bör förhålla sig mer konsekvent till områden av riksintressen för naturvården enligt 3 kap. 6§ respektive så kallade Natura 2000-områden enligt 4 kap. 8 § MB.</p> <p>Kommunen redovisar ett eventuellt nytt LIS-område i Ekillå. Ekillå omfattas av Natura 2000 till följd av Habitatdirektivet och Fågeldirektivet. Länsstyrelsen anser att kommunen ytterligare ska precisera hur ett nytt LIS-område vid Ekillå ska användas och utvecklas innan Länsstyrelsen kan bedöma dess lämplighet. Länsstyrelsen anser inte att det är lämpligt att utveckla området för bostäder.</p> <p>Jordbruksmark – nationellt intresse</p> <p>Länsstyrelsen delar kommunens syn på att brukningsvärd åkermark, i största utsträckning, ska skyddas från exploatering. Länsstyrelsen anser vidare att när åkermark ändå tas i anspråk för exploatering ska hänsyn tas till arrondering så att den kvarvarande åkermarken kan brukas på ett rationellt och ekonomiskt sätt.</p> <p>Länsstyrelsen vill framhålla, vilket också konstateras i Hållbarhetsbedömningen, att planeringsriktlinjerna om att spara jordbruksmark med högsta klassning skulle kunna medföra att övrig jordbruksmark byggs bort. Utan redovisning av var den högst klassade jordbruksmarken återfinns kan ställningstaganden som gäller påverkan på riksintresseområden inte göras. Länsstyrelsen anser att kommunen bör redovisa vilken mark som utgör högt klassad jordbruksmark och beskriva vad en motivering för att få ta jordbruksmark i anspråk ska behandla.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen förtydligas avseende att det tänkbara LIS-området vid Ekillå (Stora Ullfjärden) i första hand syftar till att stärka friluftslivet och utveckla insjön i grustakten till ett friluftsalternativ. Ett mindre antal bostäder kan också möjliggöras i anslutning till Enköpingsvägen.</p> <p>Inriktningen för jordbruksmark revideras avseende hänsyn till arrondering.</p> <p>Se tidigare kommentar.</p>
--	---	---

	<p>Miljö kvalitetsnormer När det gäller luftutsläpp är vägtrafik den dominerande källan i Håbo kommun. Andra källor är fartygstrafiken. Kommunen är medlem i Östra Sveriges luftvårdsförbund, som genomför beräkningar av utsläpp till luft. Med tanke på närheten till E18 samt planerad förtätning av bebyggelsen i Bålsta bör kommunen ta fram en strategi för hur man avser att begränsa risken för att luftföroreningarna i tillkommande och befintlig bebyggelse ska öka.</p>	<p>Kommunen kommer eventuellt att ta fram en strategi för att begränsa risken för luftföroreningar efter att översiktsplanen har antagits. Kommunen bedömer dock att risken för luftföroreningar i huvudsak kan hanteras i efterföljande detaljplaner.</p>
	<p>Länsstyrelsens synpunkter på mellankommunala frågor</p>	
	<p>Länsstyrelsen anser att de mellankommunala frågor som kommunen behandlar i översiktsplanen ytterligare kan fördjupas. Exempelvis bör det framgå hur strukturbilderna påverkar det kommunala perspektivet avseende infrastrukturåtgärder och bostadsutveckling. Länsstyrelsen anser också att de mellankommunala och regionala perspektiven på Mälaren kan utvecklas, mot bakgrund av de många intressen och kommuner som ska samsas om Mälaren.</p>	<p>Översiktsplanen förtydligas avseende mellankommunala frågor.</p>
	<p>Länsstyrelsens synpunkter på miljö, hälsa, säkerhet och risk för olyckor</p>	
	<p>Översvämningsrisker Kommunen lyfter problematiken kring ökade skyfall och skriver även att skyfallshanteringen ska utvecklas. Länsstyrelsen vill påminna om att lågpunktskarteringar för hela länet togs fram under 2016. Underlaget visar vilka områden i länet som vid ett kraftigt regn kan bli vattenfyllda och hur ytavrinningen kan se ut i landskapet vid stora regnmängder. Underlaget ska ses som en aktsamhetskarta och kan användas till att få en övergripande och generaliserad bild av var vatten rinner och samlas vid ett skyfall.</p> <p>Klimatanpassning, höga temperaturer och extrema väderförhållanden Länsstyrelsen anser att översiktsplaner och detaljplaner är några av de viktigaste verktygen för anpassning till klimatförändringar. Med långsiktiga strategier ska stadsplaneringen verka för att hantera konsekvenser av klimatförändringar och samtidigt bidra till upplevelsen av staden. Länsstyrelserna runt</p>	<p>Översiktsplanen kompletteras med Länsstyrelsens lågpunktskartering.</p> <p>Noteras.</p>

	<p>Mälaren har tagit fram rekommendationer för ny bebyggelse längs Mälarens stränder. Rekommendationerna utgår från de översvämningsnivåer för Mälaren som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) redovisar inom arbetet med EU:s översvämningsdirektiv.</p> <p>Länsstyrelsen menar att det är viktigt att säkra att klimatanpassning vägs in i samtliga delar av planeringsprocessen, både gällande ny- och ombyggnation. Klimatanpassningsperspektiv krävs inte bara vid nybyggnation utan även för befintliga byggnader och offentliga miljöer. Där har översiktsplanen en viktig funktion, att visa behovet av åtgärder samt hur de ska genomföras i redan befintliga miljöer. Det konstateras att tyngdpunkten i samrådshandlingen, ligger vid hälsa och säkerhet. Länsstyrelsen vill påminna om att det handlar inte bara om att undvika negativa konsekvenser utan även om att nyttja förändringarna till att bidra med något positivt i staden eller på landsbygden. Då befolkningen i Håbo kommun ökar och tätorter växer mot Mälaren vill Länsstyrelsen erinra om vikten av att lokalisering av samhällsviktiga funktioner möjliggörs i områden som inte riskerar negativ påverkan av klimatförändringar. Behov av sådana ytor bör tydliggöras i det fortsatta planarbetet.</p> <p>Buller och vibrationer</p> <p>Länsstyrelsen instämmer i att väg och spårtrafik bör kartläggas som underlag för en bedömning av vilka nivåer av väg- och tågtrafikbuller som kan uppkomma i områden som pekats ut för bebyggelse i närheten av E18, Stockholmsvägen och järnvägen. Även bullersituationen i det kommunala vägnätet bör kartläggas. Ett sådant underlag kan tas fram med hjälp av beräkningsprogram. Bristen på underlag om väg- och järnvägsbuller gör att Länsstyrelsen inte anser att det går att avgöra vilken typ av bebyggelse som är lämplig i föreslagna bebyggelseområden.</p> <p>För vibrationer från järnväg tillämpar Länsstyrelsen 0,4 mm/s (RMS 1-80 Hz) som den nivå som ska följas vid nybyggnation.</p>	<p>Översiktsplanens riktlinjer utgår ifrån Länsstyrelsens rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå för ny bebyggelse vid Mälaren.</p> <p>Bullerutredningar tas fram i samband med efterföljande detaljplaner.</p> <p>Översiktsplanen kompletteras med information om gällande riktlinjer för buller och vibrationer.</p>
--	---	--

	<p>Radon Enligt översiktsplanen har höga värden av markradon konstaterats i enskilda mätningar i delar av kommunen orsakade av geologin i kommunen. Radonsäkert byggande ska därför tillämpas. Länsstyrelsen anser att riktlinjerna bör kompletteras med detta.</p> <p>Kraffledningarna och elektromagnetisk strålning Kommunen berörs av sex stycken kraftledningar som tillhör stamnätet för el. Två stycken parallellgående 400 kV-luftledningar från Fiskbrunna i norr till Notholmen i söder. I östvästlig riktning löper två parallellgående 220 kV-ledningar mellan Fiskbrunna och Värsta. Länsstyrelsen anser att dessa kraftledningar bör redovisas i kartmaterialet för att tydliggöra att hänsyn kan behöva tas i planeringen så att påverkan på människors hälsa och säkerhet undviks. Svenska Kraftnät har en policy, som stöds av Länsstyrelsen och Strålsäkerhetsmyndigheten, att vid nyprojektering tillämpa 0,4 mikrottesla som högsta magnetfältsnivå vid byggnader där människor vistas varaktigt.</p> <p>UV-strålning För att minska risken för hudcancer finns anledning att planera barns utemiljöer, inte minst kring skolor och förskolor, med vegetation som skuggar så att direkt UV-strålning från solen begränsas.</p> <p>Risker farligt gods med mera Är planområdet beläget inom 150 meter från vägar och järnvägar där transport av farligt gods kan förekomma ska de risker som detta medför analyseras. Länsstyrelsen anser att avsteg från dessa riktlinjer ej ska göras, för att säkerställa en fortsatt hög säkerhet. Det ökande byggandet intill transportleder för farligt gods gör att den samlade samhällsriskerna ökar även om den för varje enskild plan kan anses vara på en acceptabel nivå. I översiktsplanen bör den ökande samhällsriskerna beaktas.</p> <p>Trafikverkets rekommenderade primära vägar för transporter av farligt gods inom Håbo kommun är väg E18. Rekommenderade sekundära transportvägar finns inte i Håbo</p>	<p>Översiktsplanen kompletteras med riktlinjer om radonsäkert byggande.</p> <p>Översiktsplanen redovisar stora kraftledningar på mark- och vattenanvändningskartan och på karta i bilagan med Planeringsförutsättningar om hälsa, säkerhet och risk.</p> <p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen revideras i enlighet med Länsstyrelsens syn på riskanalyser längs vägar och järnvägar med farligt gods.</p> <p>Bilagan med planeringsförutsättningar förtydligas avseende att sekundära transportvägar för farligt gods utgör</p>
--	--	---

	<p>kommun men länsväg 269/263 rekommenderas för transporter till och från Sigtunaområdet i Upplands-Bro kommun. Transporter av farligt gods förekommer också på järnväg.</p> <p>Skyddsområden utmed järnväg</p> <p>Längs järnvägen bör generellt sett ingen ny bebyggelse tillåtas inom 30 meter från närmaste spårmitt. Beakta särskilt den notering som finns gällande rekommendationer i planering längs Mäljarbanan där Trafikverket vill hävda 35 m byggnadsfrihet utifrån ett framtida behov av ytterligare två spår. Länsstyrelsen anser att kommunen kan överväga Trafikverkets resonemang utifrån ett långsiktigt perspektiv. Skyddsavståndet syftar till att skydda bebyggelse från urspårning av tåg och ger utrymme vid eventuella räddningsinsatser om det skulle ske en olycka. Risker med farligt gods bör dock beaktas inom ett område på 150 meter från järnvägen. Här kan särskilda analyser behövas för att utreda om framtida bebyggelse är lämplig med hänsyn till järnvägen.</p> <p>Risk för ras och skred</p> <p>Länsstyrelsens skredkarteringskarta finns med i översiktsplanen (bilaga 1). I översiktsplanen påpekas att vid ändrad markanvändning ska alltid risken för skred undersökas. I Håbo kommuns LIS-plan påpekas att frågan gällande ras och skred alltid <i>bör</i> hanteras vid planering i strandnära lägen. Länsstyrelsen vill informera om att frågan alltid <i>ska</i> hanteras. Detta är ett krav enligt PBL, vilket ska framgå av översiktsplanen.</p>	<p>lokala föreskrifter för transporter till industriområden.</p> <p>Se tidigare kommentar.</p> <p>LIS-planen antogs 2016 och arbetas in i översiktsplanen vilket innebär att den kommer att upphävas i samband med att den nya översiktsplanen antas. Översiktsplanen anger att risk för ras och skred alltid ska hanteras.</p>
	<p>Länsstyrelsens synpunkter utifrån 2 kap. 2-3 § PBL allmänna intressen samt nationella mål, planer och program</p>	
	<p>I översiktsplanen anger kommunen både RUS och RUFSS som styrande dokument. Av planförslaget framgår att det har bäring på samtliga av RUS fyra inriktningar (en innovativ region, en växande region, en kompetent region och en attraktiv region) men att kommunen anser att särskilt inriktningen om en växande region är applicerbar på Håbo kommun. Länsstyrelsen vill här framföra att planen med fördel kan utvecklas med en etappindelning för</p>	<p>Översiktsplanen revideras så att framtida bebyggelse kategoriseras som utbyggnad på kort sikt respektive lång sikt.</p>

	<p>att tydliggöra kommunens ställningstaganden utifrån kortare och längre tidsperspektiv.</p> <p>Trafikinфраstruktur</p> <p>Väg Länsstyrelsen ser positivt på att Håbo kommun avser att ta fram en övergripande infrastrukturplan då den ökande befolkningen kommer att ställa krav på ny infrastruktur.</p> <p>Gång- och cykelvägar I översiktsplanen presenteras flera olika förbindelser för gång- och cykeltrafik både för arbetsresor och rekreations- och turistresor. Planerad utbyggnad av gång- och cykelvägar skulle knyta ihop kommunens mindre orter med Bålsta men även knyta Bålsta till Bro och på så sätt stärka det regionala cykelvägnätet. Länsstyrelsen ser mycket positivt på en utbyggnad av gång- och cykelvägnätet men vill poängtera att kommunen bör knyta detta tydligare till sin egen infrastrukturplan samt till länstransportplanen och RUFSS.</p> <p>Förbindelse – Skokloster – Knivsta Håbo kommun föreslår i översiktsplanen en broförbindelse mellan Skokloster och Knivsta. Länsstyrelsen vill framhålla att alternativen måste utredas noggrant samt att konsekvenserna måste belysas ordentligt.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen revideras så att det framgår att lokalisering av en framtida färjeförbindelse mellan Skokloster och Knivsta måste utredas. Alternativ med bro utgår.</p>
	<p>Naturmiljö</p>	
	<p>Länsstyrelsen erinrar om pågående naturreservatsbildning norr om omvandlingsområde Kalmarsand. Länsstyrelsen ser positivt på att ett samband med Stockholms gröna kil Görvälnkilen skapas och vill understryka vikten av att en sådan koppling långsiktigt ska kunna bidra både till biologisk mångfald och ekosystemtjänster.</p> <p>Under rubriken fritid anges att en grönstrukturplan, som pekar ut värdefulla områden samt fastställer bevarande, utveckling och sammanlänkning av dessa, bör tas fram och att den ska utgöra ett verktyg för framtida planering. Länsstyrelsen anser att det är positivt att en grönstrukturplan tas fram. Länsstyrelsen anser att det skulle bidra till planens tydlighet</p>	<p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen kompletteras med övergripande grönstruktur och gröna samband</p>

	<p>om den befintliga övergripande grönstrukturen redovisas som en utgångspunkt för förslaget.</p> <p>I beskrivningen för område 4C <i>Norr om E18</i> står att en grön koppling, från Granåsen vidare mot Stockholms län och Görvälnkilen bör bevaras i samband med att området utvecklas till verksamhetsområde. Länsstyrelsen anser att kommunen ytterligare ska belysa frågan om hur dessa motstående intressen ska avvägas.</p> <p>I avsnitt <i>Tillvarata naturen</i> anger kommunen att åtgärder som innebär ett intrång i särskilt värdefulla natur- och kulturområden ska undvikas men att de kan få genomföras om åtgärden resulterar i en ökad hållbarhet i andra avseenden. Länsstyrelsen anser att om intrång ska göras i värdefulla naturområden så måste det motiveras och i enlighet med föreslagna riktlinjer bör kompensationsåtgärder övervägas.</p>	<p>Översiktsplanen förtydligas avseende motstående allmänna intressen.</p> <p>Översiktsplanens inriktning om värdefulla natur- och kulturmiljöer förtydligas avseende kompensationsåtgärder.</p>
	<p>Kulturmiljö</p>	
	<p>Övriga kulturhistoriskt värdefulla områden</p> <p>För att översiktsplanens olika delar ska utgöra ett användbart underlag vid planering, bör större vikt läggas vid att tydliggöra de kulturhistoriska värdena, både i text och på karta. Presentationen av dem är i samrådshandlingen delvis otydlig, ibland missvisande och utspridd på olika delar av handlingen. Länsstyrelsen föreslår att kommunen redovisar alla kulturmiljövärden på samma ställe i planhandlingen, t.ex. under bilaga 1, <i>Allmänna intressen</i>.</p> <p>Istället för att enbart söka motivering till varför man föreslår att utpekade värden ska tas bort eller skadas, anser Länsstyrelsen att fokus bör ligga på att se kulturmiljövärden som en tillgång och resurs i planeringen och på att finna lösningar som inte skadar utan snarare förstärker de värden som finns i området.</p> <p>Det kan generellt vara komplicerat att kompensera för ett skadat eller borttaget kulturmiljövärde, då platsen ofta har betydelse för värdet och autenticitet är av vikt i sammanhanget. Länsstyrelsen ifrågasätter innebörden av kompensationsåtgärder i förhållande till kulturmiljövärden och därmed riktlinjen i avsnittet kulturhistoriska miljöer.</p>	<p>Översiktsplanens upplägg, struktur och omfång ändras.</p> <p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanens riktlinje om kompensationsåtgärder vid skadat eller borttaget kulturmiljövärde stryks och ersätts med att kommunen utgår från skadelindringshierarkin,</p>

	<p>Kommunen bör förtydliga vad det kan vara fråga om i relation till kulturmiljövärden.</p> <p>Fornlämningar Det finns områden med fornlämningar av högt värde, vilka inte ingår i särskilt utpekade områden, men som bör bevaras, och där tillstånd till borttagande troligen inte kommer att medges vid en eventuell ansökan. Det gäller t.ex. vissa hålvägsmiljöer vid Draget. Planhandlingen omtalar att tätortsnära naturmark är prioriterad. Den kan med fördel läggas inom områden som inkluderar fornlämningar och deras lagskyddade fornlämningsområden. Lämningarna kan då tillgängliggöras, vilket ligger i linje med de nationella målen för kulturarvsarbetet.</p> <p>Elektroniska kommunikationer, master En robust och välutbyggd IT-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden och är en central infrastruktur som ligger till grund för många andra områden och behöver därför tas med tidigt i planeringsprocessen.</p> <p>Master och höga objekt kan, beroende på hur och var de placeras i landskapet, påverka landskapsbilden negativt. Länsstyrelsen anser att det vore värdefullt om kommunen i översiktsplanen anger riktlinjer för placering av master ur ett landskapsbildsperspektiv men också med avseende på elektromagnetisk strålning.</p> <p>Friluftsliv och rekreation I översiktsplanen beskrivs Håbo kommuns nuvarande och framtida möjligheter till friluftsliv och rekreation på ett bra sätt. Kommunen lyfter vikten av att det finns miljöer för friluftsliv och rekreation som passar alla vilket länsstyrelsen ser som mycket positivt. Länsstyrelsen ser det som positivt att kommunen planerar att ta fram en grönstrukturplan.</p> <p>Länsstyrelsen vill också lyfta de tio nationella målen om friluftsliv.</p> <p>Barnperspektiv Länsstyrelsen vill understryka vikten av att beakta barnens perspektiv i planeringen. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen ska</p>	<p>där kompensation är sista ”utväg”.</p> <p>Översiktsplanen förtydligas avseende fornlämningars lagskydd.</p> <p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen förtydligas avseende att påverkan på landskapsbild, natur- samt kulturvärden ska utredas vid prövning av master och andra höga objekt.</p> <p>Noteras.</p> <p>Barns perspektiv redovisas i hållbarhetsbedömningen.</p>
--	--	--

	<p>redovisa hur barnperspektivet har tagits om hand i arbetet med att ta fram översiktsplanen hittills och hur de får komma till tals framöver och får möjlighet att påverka planen och dess inriktning.</p> <p>Länsstyrelsen noterar att Håbo kommun avser att planera för stora förskolor med 6-8 avdelningar. Länsstyrelsen upplyser om vikten av att barn och unga har tillgång till tillräckligt stora gårdar för att kunna utveckla sin fysik.</p>	<p>Där visas också hur barnperspektivet har tagits om hand i arbetet med att ta fram översiktsplanen.</p> <p>Noteras.</p>
	<p>Länsstyrelsens upplysningar om lag, förordnanden och prövningar mm</p>	
	<p>Fornlämningar, kyrkomiljöer och byggnadsminnen</p> <p>Planen är otydlig om vilka lagskydd som gäller för olika objekt och miljöer med kulturmiljövärde. Riksintresseområden ska skyddas från påtaglig skada enligt miljöbalken, men inte kulturmiljölagens 2:a kap som uppges i Bilaga 2, <i>Riksintressen</i>.</p> <p>Det bör i översiktsplanen tydliggöras att alla fornlämningar åtnjuter ett starkt skydd enligt kulturmiljölagens andra kapitel. Vidare bör de likaså lagskyddade fornlämningsområdena nämnas, vilka omgärdar alla fornlämningar. Sedan 2014 har kulturmiljölagens definition av fornlämning ändrats. Kulturmiljölagens skydd av privata byggnadsminnen enligt kulturminneslagens tredje kapitel bör nämnas. Så även skyddet för statliga byggnadsminnen med trädgårdar mm., enligt förordning 2013:558. Detsamma gäller skyddet för kyrkor tillkomna före 1940, med tillhörande kyrkotomter, enligt kulturmiljölagens 4:e kapitel.</p> <p>Artskydd och fridlysta arter</p> <p>Kommunen har ett ansvar för att, vid utvecklingen av staden och orter, ta hänsyn till de fridlysta arterna och bevarandet av deras livsmiljöer. Länsstyrelsen anser att artskyddet och en kommunal naturvårdsstrategi bör tydliggöras i större utsträckning i översiktsplanen för att tidigt kunna ta hänsyn till naturvärdena och därmed underlätta ett efterföljande planarbete och genomförande. Översiktsplanen kan i detta syfte presentera</p>	<p>Bilagan förtydligas avseende lagskydd för olika objekt och miljöer med kulturmiljövärde.</p> <p>Kommunen avser inte att ta fram ytterligare naturvårdsstrategier eller riktlinjer för utredningar och skyddsåtgärder.</p>

	<p>befintligt planeringsunderlag samt riktlinjer för utredningar och skyddsåtgärder så att stadsutveckling och naturvård kan integreras.</p> <p>Vattenskyddsområde Av översiktsplanen framgår att Håbo kommun avser att skydda samtliga kommunens vattentäkter genom vattenskyddsområden. Dispens från gällande vattenskyddsföreskrifter kan komma att krävas för ett flertal projekt inom staden. Ansökan om dispens görs hos Länsstyrelsen. En dispens får inte medges om de ansökta åtgärderna motverkar syftet med vattenskyddsområdet.</p> <p>Landskapsbildskydd Inom kommunen finns flera områden med landskapsbildskydd enligt naturvårdslagen i dess äldre lydelse. Länsstyrelsens tillstånd kan krävas för ny- och ombyggnader, ändring av fasad eller tak, ändring av marknivån, luftledning och andra infrastruktur-anläggningar, plantering av skog, avverkning samt uppförande av eller ändring av plank eller mur. De områden som omfattas av förordnande för skydd av landskapsbilden i Håbo kommun är Biskops-Arnö och Lilla Ullfjärden med omgivningar. Lagstiftarens avsikt är att förordnanden om landskapsbildskydd ska ersättas av modernare lagstiftning tillexempel områdesbestämmelser. Länsstyrelsen ser gärna att kommunen initierar ett sådant arbete.</p> <p>Markavvattning Vid planering för bebyggelse eller exploateringar av våtmarker eller annan mark där det krävs markavvattning för att kunna genomföra exploateringen måste det markavvattningsförbud som gäller i Uppsala län vägas in tidigt i planeringsprocessen. Markavvattningsförbudet innebär ett hårdare bevarandeskydd och att prövningen av en markavvattning ska ske i två steg. Först krävs en dispens från markavvattningsförbudet och sedan tillstånd till själva åtgärden. Dispensprövningen är att betrakta som en tillåtlighetsfråga.</p> <p>Vid planering för bebyggelse eller exploateringar av jordbruksmark är det viktigt att i ett tidigt skede skaffa sig kunskap om befintliga</p>	<p>Noteras.</p> <p>Kommunen ser inte behov av att ersätta dagens förordnanden om landskapsbildskydd med skydd enligt modernare lagstiftning. Berörda områden skyddas även genom annan lagstiftning, exempelvis som naturreservat, Natura2000 mm.</p> <p>Noteras.</p>
--	--	--

	markavvattningsföretag i området eller sådana som kan komma att beröras.	
	Länsstyrelsens synpunkter på hållbarhetsbedömningen inklusive MKB	
	<p>Länsstyrelsen är positiv till att kommunen väljer att göra en hållbarhetsbedömning med syftet att identifiera, beskriva och bedöma hållbarhetsaspekter och de betydande miljöaspekter som planförslaget ger upphov till. Länsstyrelsen anser att den samlade konsekvensbeskrivningen och förslagen till åtgärder ska behandlas i det fortsatta planarbetet.</p> <p>Länsstyrelsen anser att etappindelning och avgränsning i tid är en lämplig åtgärd att vidta i den fortsatta planeringen.</p> <p>Kommunen anger att nollalternativet utgörs av översiktsplanen från 2006 samt den fördjupade översiktsplanen för Bålsta från 2010, samt den praktiska tillämpningen av ÖP och FÖP, i det fall det kan beläggas att tillämpningen skiljer sig väsentligt från dokumentens intentioner.</p> <p>Länsstyrelsen saknar en beskrivning av de konsekvenser som blir följden av de olika utvecklingsscenarioer för befolkningsökningen som kommunen presenterar. Länsstyrelsen önskar en redogörelse av den påverkan som de olika scenarierna har på sociala, ekonomiska och miljömässiga hållbarhetsaspekter.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen revideras så att framtida bebyggelse kategoriseras som utbyggnad på kort sikt respektive lång sikt.</p> <p>Översiktsplanen revideras avseende befolkningsutveckling. Alternativa utvecklingsscenarioerna utgår.</p>
	Övriga myndigheter, organisationer och privatpersoner	
	Generellt	
Trafikverket	Trafikverket anser att översiktsplanen har en god övergripande struktur som gör det lätt att förstå kommunens ambitioner och avsikter för den fysiska planeringen. Det är tydligt hur mark- och vattenområden långsiktigt ska användas och hur bebyggelsen ska utvecklas och bevaras.	Noteras. Översiktsplanens upplägg, struktur och omfattning ändras.

SGI	Statens geotekniska institut saknar en beskrivning av hur geotekniska förutsättningar påverkat planläggningen. Exempelvis har LIS-området Sånska strand potentiellt hög eroderbarhet vilket bör noteras och hanteras i områdesbeskrivningen.	Geotekniska förutsättningar utreds i efterföljande detaljplanering och tillståndsgivning.
Bygg- och miljönämnden	Bygg- och miljönämnden anser att Håbo kommuns förslag till ny översiktsplan är väl avvägd och kan ge god vägledning inför kommande beslut. I övrigt har de inget att erinra.	Noteras.
Enköpings kommun, Sigtuna kommun, Räddningstjänst en Enköping-Håbo	Enköpings kommun anser att Håbo kommun tagit fram ett genomarbetat planförslag. Sigtuna kommun finner översiktsplanens huvudsakliga inriktning övertygande på en övergripande nivå och delar uppfattningen om att en sammanhållen bebyggelsestruktur i lägen med god kollektivtrafik är en förutsättning för en hållbar utveckling. Räddningstjänsten (RTJ) framför sitt positiva omdöme om översiktsplanen som ger en översiktlig och god bild av kommunens mål och strategier avseende framtida mark- och vattenanvändning.	Noteras.
Naturskyddsföreningen Håbo	Naturskyddsföreningen Håbo anser generellt att förslaget till översiktsplan överträffar de tidigare översiktsplanerna 1990 och 2006 samt fördjupad översiktsplan för Bålsta tätort 1994, 2002 och 2010. De framför sin positiva inställning till att kommunen inför detta planarbete gjort ortanalyser i exempelvis Krägga/Stämsvik och Skokloster där de boende fått framföra sina åsikter. De uppskattar även tendens till att nya utvecklingsområden framför allt för nya bostäder i högre grad än tidigare läggs mera centralt, exempelvis genom förtätning av befintliga bostadsområden och i närheten av goda kollektivtrafiklägen.	Noteras.
Region Uppsala	Region Uppsala anser att kommunen till granskningsversionen bör arbeta in de nya regionala målsättningarna och förutsättningarna som lyfts fram i den nya strategin Regional utvecklingsstrategi. Region Uppsala anser att kommunen tydligare bör redovisa hur översiktsplanen bidrar till att uppnå de regionala mål som nämns i denna strategi. Kommunen bör även tydligare redovisa hur översiktsplanen bidrar till att uppnå de regionala	Översiktsplanen uppdateras avseende ny regional utvecklingsstrategi och nytt trafikförsörjningsprogram samt förtydligas avseende hur planen bidrar till att nå regionala mål.

	målen för kollektivtrafik i trafikförsörjningsprogrammet som antogs 2016.	
Privatpersoner	Flera privatpersoner anser att Håbos befolkning bör öka medan andra tycker att ökad inflyttning kostar mer än det smakar. Någon menar att man inte kan basera sin prognos på några få års tillväxt, och en annan tycker att scenario 1 är en bra och harmonisk utvecklingstakt.	Kommuns vision <i>Vårt Håbo 2030</i> , utgår ifrån att befolkningen ska öka till 25 000 invånare år 2030. Det innebär en årlig ökning om 1–1,5 %.
Väppebyvägens intresseförening	Tidshorisont Väppebyvägens intresseförening anser inte att det i kommunfullmäktiges beslut finns stöd för en översiktsplan som sträcker sig bortom 2030 och att översiktsplanen ska baseras på visionen <i>Vårt Håbo 2030</i> .	Kommunen bedömer att det är lämpligt att fokusera på perioden fram till år 2030, men ha en utblick mot år 2050, i frågor av en övergripande strukturell karaktär där besluten är vägvalsavgörande. En översiktsplan behöver ha en relativt lång tidshorisont för att uppfylla plan- och bygglagens krav att ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön.
Privatpersoner	Några personer anser att kommunen inte följer Boverkets rekommendationer för tidshorisont, vilket skapar onödig oro. Någon tycker att tidshorisonten bör utökas till 2050 då 2030 är snart och att det kommer ta tid att fatta alla beslut och hantera överklaganden, medan en annan inte tycker att det är bra att ha utblick mot 2050 utan att planen endast ska omfatta tidsperioden till 2030.	Se kommentar till Väppebyvägens intresseförening.
Privatpersoner	Bålsta som stad Flera personer motsätter sig idén om att göra Bålsta till stad. Stadsliv är inte attraktivt och går emot anledningen till att människor flyttade till Bålsta. Flera vill behålla bykänslan och undrar hur en sådan grundläggande förändring av samhället kan ha gått igenom utan att man frågat invånarna vad de vill. Det saknas ett demokratiskt beslut och en tydlig analys över hur Håbo ska utvecklas i framtiden. Att det dessutom är skatten som ska finansiera detta, tycker många är fel. Enligt Boverket måste kommunen ange en tydlig tidsplan och kommunen bör tydligare beskriva hur de ska genomföra	Översiktsplanen utgår från kommunens vision <i>Vårt Håbo 2030</i> som antogs av kommunfullmäktige 2014. I visionen beskrivs att Bålsta ska utvecklas till en levande småstad. Genom att ta fram en ny översiktsplan beslutar kommunfullmäktige hur kommunen vill att Håbo

	<p>förtätningen. Någon frågar sig också vad som hände från förra översiktsplanen då det snarare var småbarnsfamiljer i jakt på eget hus som man ville locka till kommunen. En annan hänvisar till enkäter som genomförts på Facebook-sidorna <i>Bålstas anslagstavla</i> och <i>Allt om Håbo</i> där majoriteten inte ville se stadslik bebyggelse.</p>	<p>ska utvecklas i framtiden. Översiktsplanen utgör alltså det demokratiska beslut som efterfrågas. Översiktsplanen innehåll och process regleras av plan- och bygglagen.</p> <p>Översiktsplanen revideras så att Bålsta ska utvecklas till en levande småstad, men samtidigt till största delen bibehålla sin nuvarande karaktär. Mark- och vattenanvändningskartan revideras genom att bebyggelsezonerna ändras och ges generella principer för framtida bebyggelse.</p>
	<p>Hållbar utveckling</p>	
Region Uppsala	<p>Region Uppsala anser att kommunens inriktning överlag bidrar till en hållbar utveckling genom förbättrade gång- och cykelmöjligheter samt att underlaget för kollektivtrafiken förväntas öka. De investeringar som Region Uppsala gör i kollektivtrafik får på detta sätt största möjliga nytta.</p>	<p>Noteras.</p>
Centerpartiet	<p>Centerpartiet är mycket tveksam till skrivningen i utvecklingsstrategierna angående fokuserad utveckling. En hållbar utveckling sker bäst med en balanserad utveckling, där såväl centrum som landsbygd ingår. Självklart ska infrastrukturinvesteringar nyttjas, men inte på bekostnad av en utveckling av hela kommunen. Infrastruktur av transporter finns i kommunen, och för VA finns alternativa lösningar. Bebyggelse av passivhus är t.ex. ett väl så bra klimatalternativ som att koncentrera bebyggelse för kortare reseavstånd.</p>	<p>Översiktsplanens utvecklingsstrategier nyanseras så att landsbygdens förutsättningar framgår.</p>
Privatpersoner	<p>Flera känner sig engagerade över klimatfrågan och hur Håbo ska bli mer hållbart och fossilfritt. Hur detta ska genomföras finns det olika åsikter om. Vissa tycker att översiktsplanen strategi att bygga tätt och nära är bra. Andra kritiserar</p>	<p>Kommunen uppskattar att det finns ett stort engagemang i klimatfrågan.</p>

	<p>planen för att inte vara tillräckligt vetenskapligt belagd eller att den förstör kommunens viktiga råvattenintag. Förslag har inkommit att alla nybyggen ska vara passivhus och ha solfångare som norm, och att kommunen borde begära en lagändring i PBL för att möjliggöra detta. Vissa anser också att det globala perspektivet saknas och efterfrågar att kommunen ska gå i frontlinjen för detta.</p> <p>Någon befarrar att det nya logistikcentrumets ska påverka klimatet, då de beräknade fordonsrörelserna per dag uppgår till ca 7500.</p>	<p>Kommunen bedömer att det i en avvägning mellan olika intressen är lämpligt med logistikcentrum norr om Bålsta tätort enligt framtaget detaljplane-program. Stickspåret till järnvägen möjliggör goda förutsättningar att hantera gods på järnväg.</p>
	<p>Landsbygdsutveckling</p>	
Håbohus AB	<p>Håbo hus anser att översiktsplanen genomsyras av att utbyggnaden på landsbygden bör minimeras men att utvecklingen ändå ska främjas. Det ger ett dubbelt budskap. I utvecklingen av landsbygden ingår rimligen bostäder, annars kommer inte landsbygden att utvecklas.</p> <p>För att övrig samhällsservice ska kunna utvecklas måste en kritisk massa av boende uppnås. En avvägd exploatering av landsbygdens redan existerande samhällen skulle gynna dessa samhällen och ge förutsättningar för en mer livskraftig landsbygd.</p>	<p>Översiktsplanen revideras avseende landsbygdsutveckling och utveckling av mindre orter i kommunen.</p>
Håbohus AB	<p>Håbohus AB anser att exploatering på landsbygden borde prioriteras. De hänvisar till nationell och lokalpolitisk uppslutning kring vikten av ökat bostadsbyggande samt ägardirektiven för Håbohus AB. Enligt ägardirektivet ska det finnas en variation i läge. För att tillgodose detta är det nödvändigt att Håbohus även kan etablera sig på andra ställen än enbart Bålsta.</p> <p>Tillräcklig kommunal infrastruktur är en förutsättning för utveckling av bostäder och annan service. Nya exploateringar ska rimligen bekosta sin egen utbyggnad av kommunal infrastruktur, men att i en översiktsplan begränsa möjligheten av utveckling med argumentet att befintlig kapacitet inte finns är</p>	<p>Se ovan kommentar.</p>

	<p>en för låg ambitionsnivå. Om det blir för dyrt med att lösa väg och VA så kommer det reglera sig självt. Kommunen behöver inte heller vara huvudman för alla vägar och VA-anläggningar. Utbyggnad, ägande och drift kan till exempel ske genom samfälligheter. Bolagets ståndpunkt är att kommunen behöver vara mer proaktiv och reflektera kring olika lösningar och upplägg för vägar och VA för att möjliggöra en utbyggnad på landsbygden.</p>	
Centerpartiet	<p>Centerpartiet efterlyser positiva skrivningar om möjligheten att utveckla landsbygden för mer än för rekreation. T.ex. utveckling av kyrkbyarna. Dagens områdesbestämmelser ska inte utvecklas, snarare avvecklas. Skrivningarna om att landsbygden inte kan erbjudas samma service är inte acceptabel. Skrivningarna om ”<i>endast i begränsad omfattning</i>” är inte heller acceptabel, det handlar snarare om vikten av en balanserad utveckling.</p> <p>På sidan 25 och 26 finns skrivningar som innebär en mycket stark koncentration av framtida bebyggelse. Denna utveckling stöds inte av Centerpartiet. De anser istället att kommunen ska utvecklas i balans. Det medför också att skrivningarna på sidan 29-32 behöver förändras från den mycket restriktiva ton som finns i remissmaterialet till en mer positiv ansats för utvecklingen av kommunen även utanför Bålsta. Detta gäller särskilt avsnittet om Ekilla, Biskops-Arnö och Lilla Ullfjärden.</p> <p>Utvecklingen av Skoklosterhalvön begränsas idag av omfattande restriktioner. Centerpartiet anser att det är rimligt att i anslutning till slottet ha en restriktiv syn på hur en komplettering av bebyggelsen kan ske. För halvön i övrigt behövs färre restriktioner. I planen bör tydligt anges kommunens ambitioner att utveckla bebyggelse och service på halvön, bl.a. för att stärka underlaget för den skolverksamhet som finns där och på sikt bygga ut till en 0-9-skola för att minska behovet av skolpendling. En framtida förbindelse, som möjligen ska planeras på det kortaste avståndet mellan kommunerna, kommer att vara till gagn för halvöns utveckling och knyta Håbo och Skokloster närmare övriga länet. Pendlare skulle då t.ex. nå stationen i Knivsta på 20-30 min med elcykel/moped/buss.</p>	<p>Se kommentar till Håbohus AB.</p> <p>Områdesbestämmelser kan reglera användning av mark- och vattenområden om det behövs för att säkerställa syftet med översiktsplanen eller för att tillgodose ett riksintresse enligt miljöbalken.</p> <p>Områdesbestämmelser kan också reglera största tillåtna area för fritidshus och dess tomter, omfattningen av krav på bygglov, rivningslov och marklov samt placering, utformning och utförande av byggnadsverk och tomter.</p>

Lantbrukarnas riksförbund	Ny bebyggelse på landsbygden kan ge förutsättningar för förbättrad samhällsservice och gynna landsbygdens utveckling.	Se kommentar till Håbohus AB.
Privatpersoner	Landsbygdsutvecklingen engagerar många privatpersoner och flera påpekar vikten av att inte glömma landsbygden i ett ganska city-orienterat resonemang. Likt Håbohus tycker privatpersoner att kommunen ger dubbla budskap i hur de å ena sidan vill främja landsbygden men å andra sidan inte vill bygga eller bygger på fel ställen. Synpunkter har inkommit om markägarens och individens egna rätt att bygga och bosätta sig där de vill och det egna ansvaret att då se till att det finns tillgång till VA och vägar. Vikten av att tydliga riktlinjer för landsbygden finns med redan i översiktsplanen har också framhållits, för att minimera senare diskussioner för icke detaljplanelagdmark.	Se kommentar till Håbohus AB.
	Framtida bebyggelseutveckling	
Upplands-Bro kommun	Upplands-Bro kommun lyfter att koncentrationen av Håbo kommuns planerade bebyggelseutveckling till de centrala och södra delarna av Bålsta ger en stärkt koppling till Bålsta centrum för angränsande landsbygd i Upplands-Bro kommun. Det är värdefullt att sammanhängande grönstråk planeras mellan och inom förslagen till förändringsområden.	Noteras.
HåboHus AB	Håbohus AB anser att bebyggelsehöjden generellt är för låg i zon 2 men till viss del även i zon 3. För produktion av bostadsrätter är de ekonomiska förutsättningarna bättre än för produktion av hyresrätter. För produktion av hyresrätter är de ekonomiska förutsättningarna generellt beroende av våningsantalet. Generellt ger flerbostadshus med 1, 3, 4 eller 8 våningar sämre ekonomiska förutsättningar än bostadshus med 2, 5, 6 eller 7 våningar. Zon 2 bör i normalfallet kunna bebyggas med 2–6 våningar. Genom att beskriva hur bebyggelsen ska utformas i de olika zonerna låser man fast sig för mycket, t.ex. att bebyggelsen i zon 2 ska vara formad i kvartersstruktur och vara 2–4 våningar. Det kan finnas områden som utpekats som zon 2 där betydligt högre bebyggelse är lämplig eller nödvändig för att finansiera en exploatering. Kalmarsand och Siloområdet är området som	Mark- och vattenanvändningskartan revideras genom att bebyggelsezonerna ändras och ges generella principer för framtida bebyggelse.

	<p>rimligen har inslag av en högre bebyggelse. Zonbeskrivningarna behöver luckras upp och ges större flexibilitet. Exempel på hur formuleringen skulle kunna vara för zon 2: <i>”Bebyggelsen ordnas normalt enligt en kvartersstruktur med 2–6 våningar, dock ska alltid områdets specifika förutsättningar beaktas vilket kan innebära att både annan struktur och höjd på bebyggelsen är att föredra.”</i></p>	
Centerpartiet i Håbo	<p>Centerpartiet noterar att hela centrala Bålsta betraktas som förändringsområde och anser att särskilt förslagen beträffande zon 2 och zon 3 förefaller dåligt genomtänkta. Förändringar enligt dessa förslag under planperioden, fram till 2030, lär bli mycket kostsamma och innebär en ineffektiv kapitalanvändning.</p> <p>Centerpartiet anser att det är bra med tydliga skrivningar kring att förtäta Bålsta centrum, särskilt i anslutning till resecentrum. T.ex. med punkthus norr om dagens infartsparkering, och på Scouttomten samt höga hus vid gamla siloområdet med access till bad med service. Men också Kalmarsandsområdet med dess access till Mälaren bör planeras för ökad bebyggelse. Detta kan göras i samverkan med en utveckling av Kalmarsandsbadet till en Riviera för Bålsta.</p> <p>Byggande av bostäder som kan hjälpa till att finansiera dessa projekt kommer alltså leda till betydande klimatförbättringar. De föreslår därför att Torresta-Talltorp anges som förändringsområde samt att mindre delar av Bålstaåsens nordvästra parti bebyggs. Område 1B anser de ska utgå, medan område 1A ska utökas upp till nuvarande Åsleden. Detta förbättrar möjligheterna att inrätta naturreservat på Bålstaåsen och att upprätthålla Görvälnkilen. De anser att område 1A ska begränsas i nordost så att det slutar i höjd med nuvarande parkering på norra sidan av järnvägen. Den borttagna delen ska ingå i det tänkta naturreservatet.</p>	<p>Se kommentar till Håbohus AB.</p> <p>Se kommentar till Håbohus AB.</p> <p>Mark- och vattenanvändningskartan revideras så att Åsleden förlängs mot Ullevivägen/Stockholmvägen. Gränserna för förändringsområdet centrala Bålsta (1A) justeras.</p> <p>Översiktsplanen anger att Bålstaåsen värden ska skyddas långsiktigt från att tas i anspråk. Detta kan ske genom inrättande av ett naturreservat eller motsvarande.</p>

Håbohus AB	<p>Håbohus AB anser att det är få ställen där Mälaren är tillgänglig för Bålstas allmänhet på ett anordnat sätt, t.ex. genom promenadstråk. Att allmänheten får tillträde till Mälaren bör vara prioriterat där det är möjligt. Fånäshalvön är ett område som på sikt kan bli mer tillgängligt för allmänheten genom omvandling från villasamhälle till ett område med flerbostadshus närmast vattnet. Dessa byggrätter skulle vara oerhört eftertraktade för att bygga till exempel bostadsrätter. Genom planändring kan markens värde öka och på detta sätt kan värdeökningen finansiera till exempel ett tillgängligt promenadstråk från Kalmarsand till Aronsborgsviken. Det gröna stråket i Gröna Dalen kan knytas ihop med Kalmarsand genom ett mälarband förbi Fånäs. Delar av Fånäs bör pekas ut som förändringsområde.</p>	<p>Noteras. Att tillgängliggöra kommunens stränder är i linje med översiktsplanens intentioner.</p> <p>Inga större förändringar föreslås på Fånäshalvön. Dess befintliga karaktär avses bibehållas.</p>
Valla Vägförening	<p>Valla vägförening anser att den sydvästra delen av Lilla Ullfjärden bör behålla inriktningen enligt gällande översiktsplan. En detaljplan för de markområden som redan är ianspråktagna borde tas fram och beslut om utbyggd försörjning med kommunalt vatten och avlopp fattas, eftersom detta skulle främja de höga naturvärdena i området kring Lilla Ullfjärden. Då det i föreningen finns fastighetsägare med större tomter/fastigheter finns det ett stöd för viss förtätning inom området så att fler bostäder för såväl fritids- som permanentboende kan beredas. Detta torde vara positivt utifrån perspektivet att få fler ”finansieringskällor” till relevant utveckling av områdets infrastruktur.</p>	<p>Kommunen bedömer att det är olämpligt att utveckla Lilla Ullfjärden med fler bostäder på grund av dess avskilda läge samt bristande infrastruktur. Det skulle medföra stora kommunalekonomiska kostnader samt påverka områdets höga naturvärden negativt.</p>
Naturskyddsförening Håbo	<p>Naturskyddsföreningen motsätter sig att grönområdet 10B Nya Kalmarsand exploateras med bostadsbebyggelse. Området saknar kollektivtrafikförsörjning och Naturskyddsföreningen håller inte med om påståendet att området ”<i>ligger relativt centralt</i>”. De anser att området ska bevaras som grönområde och inte exploateras.</p>	<p>Kommunen bedömer att en exploatering av Nya Kalmarsand måste föregås av en utredning som visar hur det gröna sambandet kan bibehållas.</p>
Privatpersoner	<p>Det ämne som berört flest privatpersoner har varit frågan om exploateringsnivå och förtätning. Ett stort antal synpunkter och frågor har inkommit om våningshöjder och förändringszonernas betydelse och påverkan.</p> <p>Många uttrycker oro över vad som kommer hända med de områden de idag bor i och att de</p>	<p>Se kommentar till Håbohus AB och Centerpartiet.</p>

	<p>ska bli allt för högexploaterade. Hög täthet mellan husen skapar dåliga stadsrum och skugga medan ett mer luftigt stadsrum är bättre för hälsan. Det finns även en oro över att den egna fastigheten ska tappa i värde och att höga flerbostadshus kommer stå bredvid småhus. Man är rädd att boendekvaliteter som man uppskattar och som var en bidragande faktor till varför man valde att bo i Håbo kommun, ska gå förlorade när bebyggelsen förtätas. Flera påpekar också att de flesta önskar sig ett eget hus och att det inte är lägenhet som man vill bo i om man flyttar till Håbo.</p>	
Privatpersoner	<p>Några är mer positiva till förtätningsplanerna. Speciellt planen att bygga tätt och centrumnära. Att bygga på redan exploaterad mark sparar grönområden och är ekologiskt och ekonomiskt hållbart. Dock bör detta göras i nära dialog med de boende. Att bygga mer blandad bebyggelse är något flera tycker är positivt och någon tycker det vore det spännande att se flerbostadshus insprängda i befintliga villaområden. Förslag som inkommit på hur kommunen kan förtätas är att bygga på bussgarage och dylikt, bygga blandad bebyggelse i andra av Håbos tätorter samt att generellt låta fastighetsägare bygga 40% av sin tomtarea.</p> <p>Det efterfrågas även ett fungerande centrum mellan Gropenområdet och Idealbyn.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen revideras utifrån pågående detaljplan för Skokloster udde.</p>
Privatpersoner	<p>Flera personer påpekar att kommunens behov av bostäder utifrån befolkningsprognos redan är uppnådd med de planerade bostäderna och att man därför ska vara aktsam i att markera områden som inte är aktuella då det skapar onödig oro. Det finns heller inget stöd i "Vårt Håbo 2030" för att förtäta småhusområden.</p>	<p>Se kommentar till Håbohus AB och Centerpartiet.</p> <p>Det behövs omfattande ytor för att rymma kommunens bostadsbehov på sikt.</p>
Privatpersoner	<p>Andra områden som personer har haft synpunkter om är Granbacken som en person inte vill bebygga, Aronsborg där man är orolig över skugga, Stockholmsvägen som inte ligger centrumnära och Skokloster där man önskar behålla den lantliga karaktären.</p> <p>En person påpekar att tätorter som Krägga och Övergran inte ska glömmas bort.</p>	<p>Översiktsplanen visar hur kommunen ser på lämplig mark- och vattenanvändning i breda penseldrag. Översiktsplanen förtydligas avseende utveckling av</p>

	<p>Både positiva och negativa synpunkter har inkommit om nuvarande satellitstruktur. Någon vill behålla strukturen och bygga vidare på den då det är en stark del av Håbos karaktär, medan en annan tycker den är ohållbar ur kollektivtrafiksynpunkt och därför bör förändras.</p>	<p>Krägga/Stämsvik, Skokloster och Övergran.</p> <p>Kommunen avser att fortsätta värna Bålstas karaktär och grönområden, men samtidigt verka för att underlätta effektiva transporter (framförallt med kollektivtrafik) samt nyttja befintliga system och service.</p>
Privatpersoner	<p>Flera personer handlar om detaljplaneprogram för del av Viksjö 7:1 mfl och norr om Måttans byväg. De vill att kommunen står fast vid sitt beslut från 2009 att upprätta en detaljplan. Upplandsleden kommer att få en ändrad sträckning i samband med detta. De yrkar på att området ska synas på markanvändningskartan och att skyddsavstånd från vindkraftverk ska justeras efter detta.</p>	<p>Kommunstyrelsen beslutade att återta beslut om planuppdrag detaljplaneprogram för Viksjö 7:1 mfl 2017-02-13.</p>
Privatpersoner	<p>Några personer har inkommit med synpunkter på den framtida bebyggelsens utformning och gestaltning och efterfrågar tydligare riktlinjer för detta. Flera vill att nya hus som byggs ska passa befintlig bebyggelse så att det blir enhetligt och snyggt samt få lokal förankring vad gäller färg- och materialval. Några har klagat på att det som byggs idag blir fult och oinbjudande.</p>	<p>Översiktsplanen visar hur kommunen ser på lämplig mark- och vattenanvändning i breda penseldrag. Kommunen bedömer att översiktsplanen håller en lämplig detaljeringsnivå.</p>
Åsens villaförening	<p>Bålstaåsen Åsens villaförening motsätter sig att nyttja det så kallade centrala området Åsen på ett effektivare sätt. De motsätter sig att småhusbebyggelsen förtätas genom tillskott av flerbostadshus för att på sikt omvandla Åsen till en trädgårdsstadsstruktur flerfamiljshus, parhus, radhus etc (Zon 3). De anser inte att ett tillskott av byggnader i 2-3 våningar med huvudsakligen bestående av flerbostadshus är lämplig.</p>	<p>Mark- och vattenanvändningskartan revideras genom att bebyggelsezonerna ändras och ges generella principer för framtida bebyggelse. Kommunen avser ingen större förändring på Åsen, utan enbart enstaka kompletteringar på lucktomter.</p>

Naturskyddsföreningen Håbo	Naturskyddsföreningen motsätter sig bestämt att de delar av Bålstaåsen som idag inte är ianspråktagna för bebyggelsen exploateras eftersom Bålstaåsen är ett viktigt rekreationsområde för människor bosatta i Bålstas centrala delar	Se kommentar till Åsens villaförening. Översiktsplanen anger att Bålstaåsen värden ska skyddas långsiktigt från att tas i anspråk. Detta kan ske genom inrättande av ett naturreservat eller motsvarande.
Privatpersoner	Flera privatpersoner vill att Åsen ska lämnas oförändrat och att stadsstruktur är olämpligt.	Se kommentar till Åsens villaförening.
Väppebyvägens intresseförening	<p>Förtätning vid Väppebyvägen</p> <p>Väppebyvägens intresseförening motsätter sig förtätning av bebyggelsen vid Väppebyvägen. Föreningen anser inte att det finns några belägg för att det relativt nya småhusområdet ska förtätas med flerbostadshus. Det finns inga tillräckligt stora ytor, jorddjupet gör det dyrt och stor del av tomtarean i området utgörs av kryssmark. Dessutom innebär förtätningen en relativt stor insats i förhållande till hur få tillkommande lägenheter och boende det blir.</p> <p>Väppebyvägens intresseförening redogör för en beräkning som visar att det planerade lägenhetsbyggandet (4000 lägenheter) täcker det årliga behovet på 175 lägenheter/år fram till år 2040. Den planerade bebyggelsen motsvarar även en befolkningsökning till 25 000 invånare år 2030 (scenario två). Detta styrker att det varken finns något behov eller möjlighet till förtätning av Väppebyvägen under den tidsperiod som ÖP omfattar. Vägföreningen yrkar på att Väppebyvägen anges som Stadsbygd zon 4 på samma sätt som t.ex. Björnvägen.</p>	Mark- och vattenanvändningskartan revideras genom att bebyggelsezonerna ändras och ges generella principer för framtida bebyggelse. Översiktsplanen revideras så att befintlig karaktär vid Väppebyvägen bibehålls.
Privatpersoner	Väppebyvägen är det område som allra flest privatpersoner har yttrat sig om. I samrådsförslaget är det angivet som zon 2. Många är oroliga över utvecklingen här och motsätter sig förtättningsplanerna. Flera vill att det ska ändras till zon 4 och behålla "småstadens stillhet med trädgårdar".	Se kommentar till Väppebyvägens intresseförening.

	Näringsliv	
Upplands-Bro kommun	<p>Upplands-Bro kommun konstaterar att ett område norr om E18 (4C) gränsande till Upplands-Bro kommun pekas ut som verksamhetsområde. I Upplands-Bros gällande ÖP 2010 ligger detta område långt utanför tätortsavgränsningen för Bro och ingår inte som utbredningsområde för verksamheter. Kommungränsen har tidigare varit föremål för justering av kommungränsen vid detta område. På Upplands-Brosidan finns Håbo häradsallmänning. I utställningsförslaget till Upplands-bros FÖP 2016, Landsbygdsplanen, pekas området ut som prioriterat för areella näringar.</p>	<p>Noteras. Området ingår i pågående arbete med detaljplaneprogram för Dragelund. Området är centralt beläget gentemot Bålsta. Håbo kommun avser att ha fortsatt dialog med Upplands-Bro kommun inför fortsatt planläggning av området.</p>
ABT-Bolagen	<p>ABT Bolagen önskar att ett område mellan områdena 10A, 4C och 4B markeras som "Förändringsområde – verksamheter". Utöver detta kommer ABT Bolagen fortsätta de diskussioner som pågått under 2016 med kommunen och den projektgrupp som finns för Dragelund.</p>	<p>Mark- och vattenanvändningskartan revideras avseende gränserna för framtida verksamhetsområden. Området ingår i pågående arbete med detaljplaneprogram för Dragelund.</p>
Naturskydds-föreningen	<p>Trots att Naturskyddsföreningens utgångspunkt är att grönområdet som löper mellan Krägga och Bålsta ska bevaras som grönområde, är det angeläget att varustransporter överförs från lastbil till järnväg. Björnbros industriområde är den enda rimliga placeringen av en logistikanläggning som kan hantera in- och/eller utkommande gods per järnväg. Ett villkor för att acceptera industriområdet är att godstransporterna sker med järnväg. I annat fall bör logistikanläggningen placeras i Dragets industriområde eller i Dragelund.</p>	<p>Kommunens avsikt är att godstransporter till Logistik Bålsta industriområde ska anslutas till järnvägen via befintligt stickspår.</p>
Lantbrukarnas riksförbund	<p>Lantbrukarnas riksförbund anser att kommunen borde verka för att företagandet på landsbygden ska utvecklas. De traditionella areella näringarna behöver ofta kompletteras med andra typer av verksamheter och bisysslor för att ge en rimlig inkomst. Bygglovsreglerna måste vara anpassade för detta.</p>	<p>Översiktsplanen revideras avseende landsbygdsutveckling.</p>

<p>Privatpersoner</p>	<p>Flera privatpersoner har synpunkter på var stora företag och livsmedelsbutiker ska ligga. Exempelvis efterfrågas fler lokaler i områden som idag har långt till mataffär. Det är fel att ICA Maxi ska flytta ut från centrum då många framför allt äldre påverkas.</p> <p>Flera privatpersoner har även synpunkter på det planerade industriområdet i Björnbro-området. De vill inte ha störande industri nära deras boende. Också rykten om en planerad deponi i Nyckelby har föranlett synpunkter då den skulle störa viktig kulturmiljö.</p> <p>Någon förespråkar att det borde vara möjligt att bo och bedriva företag på sin tomt och att man därigenom skulle locka fler företag till kommunen.</p> <p>Flera tycker att turismen är underutvecklad trots goda förutsättningar. Någon påpekar att turismen är mycket viktig för landsbygden.</p>	<p>Översiktsplanen förtydligas avseende vikten av tillgång till handel och annan service.</p> <p>Kommunen bedömer att området Logistik Bålsta är lämpligt för logistikverksamhet, deponi och masshantering då det finns förutsättningar för godshantering via järnväg via befintligt stickspår. Kommunen förespråkar inte deponi i Nyckelby.</p> <p>Översiktsplanen revideras avseende landsbygdsutveckling. Förutsättningar för turism förtydligas.</p>
	<p>Kommunikationer</p>	
<p>Trafikverket</p>	<p>Generellt</p> <p>Trafikverket välkomnar inriktningen att förtäta och samla ny bebyggelse i kollektivtrafikkära lägen i Bålsta tätort, vilket ger underlag för en attraktiv kollektivtrafik och möjligheter att skapa ett hållbart transportsystem generellt. Trafikverket ser det som särskilt viktigt att kommunen har beredskap för de omvandlingsområden där bebyggelsen går från fritidshus till permanent boende. Översiktsplanen bör också redovisa behovet av en sammanhållen trafikplan för såväl biltrafik, gång- och cykeltrafik som viktiga bytespunkter för exempelvis kollektivtrafik i samband med utbyggnad av nya bostadsområden. Detta för att stödja ett mer hållbart resande, och med hänsyn till den befolkningstillväxt som kommer att ske oavsett scenario. Den parkeringspolicy som lovvärt tas fram blir då en del av den övergripande trafikplanen.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen kompletteras med att kommunen avser att ta fram en övergripande trafikstrategi som ska fungera som ett paraplydokument för alla strategiska dokument rörande trafik och transporter.</p>

Trafikverket	En risk Trafikverket ser med planen är att den bygger på större infrastrukturåtgärder i den statliga infrastrukturen (nya trafikplatser på E18, utveckling av Mäljarbanan) vilket gör planen beroende av andras beslut.	Översiktsplanen revideras så att trafikplats 5A Bålsta C med länk till Centrala Bålsta utgår och ersätts med att Åsleden förlängs till Ullevivägen/Stockholmsleden.
Trafikverket	Trafikverket är tillfredsställd med översiktsplanens redogörelse av anläggningar av riksintresse för kommunikationer inom Håbo kommun. Men de önskar en tydligare redovisning av hur hänsyn kommer att tas till utrymmesbehov för anläggningar och restriktioner för influensområden vid byggnation. Trafikverket vill uppmärksamma om att även byggnation inom influensområden utmed Trafikverkets anläggningar kan komma att påverka det riksintresse som anläggningen utgör. I centrala Bålsta finns byggnadszoner utlagda i Mäljarbanans närhet, inom vilket hänsyn måste tas till bland annat risk- och säkerhetsavstånd.	Se kommentar till Länsstyrelsen.
Region Uppsala	När det gäller lokaliseringen av verksamhetsområdena Logistik Bålsta och Dragelund ser Region Uppsala behov av att tillsammans med kommunen utreda möjligheterna för hållbara transporter till dessa områden.	Noteras.
Privatpersoner	Flera privatpersoner kritiserar översiktsplanens mål att bli ett "ett bilfritt samhälle" De anser att det är ett politiskt ställningstagande som inte hör hemma i en översiktsplan.	Översiktsplanen antas av kommunfullmäktige och rymmer därmed politiska ställningstaganden.
Trafikverket	Väg Trafikverket upplyser om att E18 är den enda rekommenderade primära vägar för transporter av farligt gods inom Håbo kommun. Rekommenderade sekundära transportvägar för farligt gods finns inte i Håbo kommun men landsväg 269/263 rekommenderas för transporter till och från Sigtuna-området i Upplands-Bro kommun. Transporter av farligt gods förekommer också på järnvägssidan.	Noteras. De vägar som anges som sekundära vägar för farligt gods utgör lokala föreskrifter för transporter till industriområden i Bålsta. Översiktsplanens bilaga förtydligas avseende sekundära transportvägar för farligt gods.

Trafikverket	<p>Trafikverket informerar om att Länsstyrelsens tillstånd krävs om byggnader eller anläggningar som kan inverka på trafiksäkerheten vid en väg ska uppföras inom den tillståndspliktiga zonen, det byggnadsfria avståndet. Den tillståndspliktiga zonen sträcker sig generellt 12 meter från den allmänna vägens vägområde. I Håbo kommun gäller utökad tillståndspliktig zon utmed E18, där zonen sträcker sig 50 meter från vägområdet. Länsstyrelsens tillstånd krävs inte om åtgärden prövas i en detaljplan eller i ett bygglov.</p>	Noteras.
Sigtuna kommun	<p>Sigtuna kommun instämmer med Håbo kommun om att det behövs bättre tvärförbindelser och förbättrad kollektivtrafik mellan strategiska knutpunkter, kommuncentra i regionen mot Arlandas internationella flygplats. Goda kopplingar till omkringliggande städers arbetsmarknader är av betydelse både för sysselsättning och för det lokala näringslivet. Stråket Bålsta/Sigtuna/Märsta/Arlanda utgör ett sådant transportsamband som är angeläget att utveckla och förstärka. Den huvudsakliga trafikleden för resande mellan dessa knutpunkter är väg 263. Enligt upprättad åtgärdsvalsstudie för väg 263 ska vägen utgöra en sekundär förbindelse med viss regional funktion, där den regionala funktionen delvis består i kollektivtrafiken i stråket Bålsta/Sigtuna/Märsta/Arlanda. Väg 263 uppvisar idag stora brister avseende kapacitet, standard och trafiksäkerhet och Trafikverket arbetar för närvarande med flera åtgärder för trafiksäkerhet och framkomlighet på i Sigtuna kommun.</p> <p>Sigtuna kommun anser att det är viktigt att vidta åtgärder för en hållbar trafiksituation om förbindelsen över Skofjärden mellan Skokloster och Knivsta kommun genomförs. De förbättrade kommunikationsmöjligheterna kommer sannolikt alstra en ökad trafikmängd på vägnätet i Sigtuna kommun, både på väg 255 och väg 263. Väg 263 är idag underdimensionerad och uppvisar stora brister avseende kapacitet, standard och trafiksäkerhet. Det ligger i kommunernas gemensamma intresse att fortsatt verka för att få till stånd en förstärkt kapacitet på det statliga vägnätet.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Håbo kommun verkar för en förstärkt kapacitet på det statliga vägnätet, bland annat väg 263.</p>

Upplands-Bro kommun	Upplands-Bro kommun anser att Rotebroleden, som nu får motorvägsstandard, är den primära Arlandaförbindelsen. Stråket Arlanda-Bålsta (väg 263, 269 och 912) är en sekundär förbindelse med regional funktion, där den regionala funktionen delvis består i kollektivtrafiken mellan Bålsta och Arlanda.	Håbo kommun delar Upplands-Bro kommuns syn att Rotebroleden är primär förbindelse till Arlanda. Det utesluter dock inte att övriga delar av det statliga vägnätet, bland annat väg 263 behöver förstärkt kapacitet.
Region Uppsala	Region Uppsala anser att den föreslagna tredje avfarten från E18 ytterligare behöver utredas utifrån ortens storlek, kommunens hållbara planering och lokalisering av nya bostäder och verksamheter.	Noteras.
Centerpartiet	<p>E18 avfart till Krägga, anser Centerpartiet enklast löses med att samnyttja avfarten vid Ekolskrog. Det är inte ekonomiskt realistiskt med ytterligare en avfart på E18. På sikt, när Logistik Bålsta etablerats, kan en avfart vid Nyckelby aktualiseras om denna samtidigt kan ledas fram till Logistik Bålsta. I så fall bör samtidigt ett stickspår från järnvägen tillkomma i samma korridor.</p> <p>Centerpartiet informerar om att det inom tätorten Bålsta finns två "återvändsområden", Hagviken och Åsen. För att ta sig till Bålsta centrum blir det långa omvägar. Åsleden och Råbyleden kan bespara de boende och kollektivtrafiken ca 15 000 mil per år. Centerpartiet hänvisar till vägstudien <i>Åsledens förlängning</i> som genomfördes av Ramböll 2012. Undersökningens resultat säger att delsträckan mellan den befintliga Åsleden och Centrumleden medför betydande mervärden. En fortsättning ner till Dragets industri blir dyr och medför stora ingrepp i naturen och heller inga mervärden varför man avråder från det alternativet.</p>	<p>Utformning av avfarter från E18 utreds i dialog med Trafikverket. Kommunen bedömer att det är angeläget med en ny trafikplats vid Krägga/Stämsvik för att orten ska kunna utvecklas.</p> <p>Översiktsplanen kompletteras med vägreservat till Hagviken och att Åsleden förlängs till Ullevivägen/Stockholmsvägen.</p>
Lantbrukarnas riksförbund	Lantbrukarnas riksförbund informerar om att lantbrukarna har behov av att kunna investera i och samutnyttja stora och dyra jordbruksmaskiner för ett rationellt jordbruk. En förutsättning för samutnyttjande är framkomligheten på det lokala vägnätet. Vägnätet måste också ha tillräcklig bärighet för att klara de tunga transporter som jord- och skogsbruket är i behov av. Dessutom är	Översiktsplanen revideras avseende landsbygdsutveckling. Förutsättningar för rationellt jordbruk förtydligas.

	tillgången till digital access nödvändig och hela kommunen måste få denna service.	
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	Räddningstjänsten Enköping-Håbo föreslår att Kraftleden särskilt omnämns i översiktsplanen som utryckningsväg med särskilda utformningsrestriktioner. Detta för att leden utgör primär utryckningsväg, är väsentlig för räddningstjänstens insatstid till tätortens östra del och framkomligheten för de höjdfordon som utgör alternativ utrymningsväg från vissa flerbostadshus. Om vägens utformning förändras genom exempelvis anläggande av farthinder eller andra hastighetsreducerande åtgärder riskerar insatstiden att bli för lång till vissa byggnader. Det innebär att lokala anvisningar behöver upprättas om att byggnader måste dimensioneras för egenutrymning d.v.s. att räddningstjänstens höjdfordon inte får utgöra alternativ utrymningsväg.	Översiktsplanen förtydligas avseende Kraftleden som primär utryckningsväg.
Friluftsförbundet i Bålsta	Friluftsförbundet informerar om att det i Håbo kommun finns åtta grusåsar. Bålstaåsen är den som ligger alldeles intill tätorten. Genom olika markexploateringar under flera år är endast 30 ha kvar av de ursprungliga 200 ha som varit tillgängliga för det rörliga friluftslivet på åsen. Under de senaste 25 åren har fler organiserade verksamheter använt åsen och förskolor och föreningar har återkommande aktiviteter där. Sedan 1972 har Friluftsförbundet värnat om den återstående delen av åsen. Under denna period har åsen minskat, medan befolkningmängden i Bålsta tätort ökat. Översiktsplanen föreslår en väg från stationsområdet till E18 samt bebyggelse intill. Friluftsförbundet informerar om att nivåskillnaden efter denna sträcka är mycket stor, vilket innebär ett stort ingrepp i åsen. Denna väg kan också innebära stormfällning av intilliggande skog vid nordliga vindar. Kulturhistoriska värden från järnvägsbygget 1870-talet kommer gå förlorade. En fin bäckkravin kommer också försvinna och det omfattande stigsystemet kommer att påverkas negativt. Sammantaget innebär exploateringen ytterligare en minskning av åsen för det rörliga friluftslivet. Det är anmärkningsvärt, då allt fler människor kommer att bo i tätorten.	Noteras. Se kommentar till Trafikverket. Översiktsplanen anger att de komplicerade höjdförhållandena måste utredas vidare och att områdets värdefulla naturvärden ska värnas.

<p>Talltorpet-Torresta vägsamfällighet</p>	<p>Styrelsen för Talltorp-Torresta vägsamfällighet framför att Torresta Byväg, Torrestavägen och Talltorpsvägen inte kommer att klara belastningen från tunga fordon i samband med byggnationer. Vägarna håller en låg standard och visar idag tydliga tecken på slitage från tidigare byggtrafik. Istället anser Talltorpet-Torresta vägsamfällighet att den väg Från Kalmarleden till Råbydal som det finns avstyckad mark för (Råby 7:1) skulle kunna ersätta vägarna. Det skulle även garantera vägstandarden för framtiden. De framför även att den nya vägen skulle kunna användas för kollektivtrafik. Torresta Byväg skulle då bli en utmärkt cykel- och gångväg samt tillfartsväg till ett fåtal fastigheter. Samfälligheten anser inte att det är acceptabelt att de i väntan på vägbygget ska behöva lägga ner stora summor på den gamla vägen.</p>	<p>Översiktsplanen kompletteras med vägreservat till Hagviken och att Åsleden förlängs till Ullevivägen.</p>
<p>Privatpersoner</p>	<p>Många privatpersoner har synpunkter på specifika vägarbeten och nya sträckningar. Många önskar att tung trafik ska ledas bort från samhället och vill inte ha ökade trafikmängder.</p> <p>Den vägsträckning som flest synpunkter har inkommit om är anslutningsvägen 5B som ska koppla samman Kraftleden och Kalmarleden. Många tror att andelen tung trafik och hastigheterna kommer att öka, samt att den kommer öka buller och ge sämre hälsa. Vägen kommer även att skära rakt igenom kulturhistoriskt viktigt landskap med många fornlämningar samt viktig jordbruksmark. Förslag från någon är att istället leda trafik via Shellmacken mot E18.</p> <p>Andra privatpersoner har haft synpunkter på vägen mellan Söderskogen till Måttan, vägen Talltrop/Torresta, Bålsta-Kräggavägen och förlängning av Åsvägen ner till Ullevivägen.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen revideras så att föreslagen väg mellan Kraftleden och Kalmarleden (5B) utgår.</p> <p>Noteras. Se kommentar till Talltorpet-Torresta vägsamfällighet.</p>
<p>Trafikverket</p>	<p>Järnväg och kollektivtrafik</p> <p>Trafikverket upplyser om att det inte finns beslut om utredning eller fortsatt utbyggnad av Mälarbanan till fyra spår mot Bro och Bålsta i dagsläget. Däremot blir det aktuellt att bygga ut sträckan på lång sikt, vilket kräver byggnadsfrihet utifrån risk och säkerhet längs spårområdet. Baserat på trafikverkets rekommendationer längs Mälarbanan bör det angivna byggnadsfria området ökas från 30 till</p>	<p>Översiktsplanen förtydligas avseende byggnadsfritt avstånd längs Mälarbanan med hänsyn till markreservat för nya spår.</p>

	<p>35 meter. Skyddsavståndet syftar till att skydda bebyggelse från urspårning av tåg och ger utrymme vid eventuella räddningsinsatser om det skulle ske en olycka.</p> <p>Risker med farligt gods bör beaktas inom ett område av 150 meter från järnvägen. Här kan särskilda analyser behövas för att utreda om framtida bebyggelse är lämplig med hänsyn till järnvägen. Inom 150 meter från järnvägen är det också svårt att utan skyddsåtgärder klara gällande riktvärden för trafikbuller.</p>	Noteras.
Sigtuna kommun	<p>Sigtuna kommun håller med Håbo kommun att det är strategiskt viktigt med en konkurrenskraft och välfungerande kollektivtrafikförsörjning i stråket Bålsta/Sigtuna/Märsta/Arlanda. Sambanden mellan kommunerna kan behöva utvecklas i takt med den pågående utvecklingen av Airport City Stockholm och för att också tillgängligheten mellan Håbo kommun och den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta ska öka. Långsiktigt menar Sigtuna kommun att dessa samband behöver förstärkas och förordar att kommunerna gemensamt tillsammans med berörda kollektivtrafikmyndigheter verkar för att en stombussförbindelse på sikt kan etableras i stråket Bålsta/Sigtuna/Märsta/Arlanda</p>	Håbo kommun ser fram emot samarbete med Sigtuna kommun om förbättrad kollektivtrafik i stråket Bålsta/Sigtuna/Märsta/Arlanda.
Upplands-Bro kommun	<p>Upplands-Bro kommun håller med Håbo kommun om att det är viktigt med en god samordning mellan länens kollektivtrafikförvaltningar både vad gäller avgång- och ankomsttider samt taxor och biljettsystem.</p> <p>Det är bra att planförslaget betonar att kommande tätortsutveckling inte ska påverka möjligheten till en framtida utbyggnad av Mäljarbanan negativt.</p>	Noteras.
Enköpings kommun	<p>Enköpings kommun önskar att Håbo ställer sig bakom förslaget om en Aroslänk via Enköping och Uppsala istället för via Bålsta och Arlanda. Uppsala är den primärt viktiga regionala kärnan som behöver knytas samman med Mälardalen, Arlanda sekundärt viktig. Både Uppsala och Enköping har i sina översiktsplaner utpekade järnvägsreservat för detta, vilket gör att en utbyggnad skulle kunna ske inom en rimlig framtid.</p>	Översiktsplanen revideras avseende Aroslänk via Enköping och Arlanda.

Uppsala kommun	<p>Pendlingen mellan Håbo och Uppsala är relativt begränsad. Icke desto mindre är det angeläget att resandet orterna emellan sker på annat sätt än med bil. Uppsala kommun ser positivt på Håbo kommuns ambitioner att stärka kollektivtrafikkopplingen i stråket mellan Uppsala och Bålsta.</p> <p>I planförslaget påpekar Håbo kommun att en sträckning via Bålsta bör ingå i utredningen om en västlig förbindelse till Arlanda (Aroslänken). Uppsala kommun förespråkar en dragning mellan Uppsala – Enköping.</p>	Se kommentar till Enköpings kommun.
Region Uppsala	<p>Region Uppsala anser att Håbo kommun tydligare bör planera för en framtida utbyggnad av Mäljarbanan. Kommunen bör i dialog med Trafikverket säkerställa ett spårreservat för framtida utbyggnad till fyra spår.</p> <p>Region Uppsala upplyser om att det för Arosstråket (järnväg Enköping-Uppsala) pågår en systemanalys för östvästliga förbindelser norr om Mälaren. Arbetet ska utmynna i val av korridor för järnväg.</p>	Se kommentar till Trafikverket.
Naturskyddsföreningen	Naturskyddsföreningen anser att Mäljarbanan har en avgörande betydelse för boende, arbetande och besökare i kommunen. Med tanke på befolkningens mängden i Krägga/Stämsvik, att området är utpekat som utvecklingsområde och att förutsättningarna för järnvägstrafik är bra anser de därför att Krägga/Stämsvik borde få tillbaka järnvägstrafik de hade fram till slutet av 60-talet.	Det är en vällovlig idé för ett hållbart resande. Dock bedömer kommunen att det i dagsläget är ett för litet befolkningsunderlag för att vara realistiskt.
Naturskyddsföreningen	<p>De kollektiva förbindelserna mellan Bålsta och Uppsala är under all kritik enligt Naturskyddsföreningen. De föreslår att detta löses med återinförande av järnvägstrafik mellan Enköping och Uppsala. Båda dessa kommuner har dessutom järnvägsreservat för detta i sina översiktsplaner.</p> <p>Naturskyddsföreningen förespråkar att längre transporter bedrivs per järnväg eller båt, medan kortare bedrivs med lastbilar. De uttrycker sitt missnöje kring flygtrafik och önskar att chartertrafik med jetplan utan nyttoeffekt avvecklas</p>	<p>Se kommentar till Enköpings kommun.</p> <p>Noteras.</p>
Privatpersoner	Flera privatpersoner är mycket positiva till utbyggd kollektivtrafik mot Stockholm, Uppsala	Noteras.

	<p>och Arlanda. Någon tycker att den är bra som den är och därför inte behöver byggas ut.</p> <p>Ett par privatpersoner påpekar vikten av att säkerställa att det finns mark inför framtida spårutbyggnad på Mäljarbanan och att ny bebyggelse därför inte får komma för nära. Även nytt industrispår för område 4A påpekas.</p>	<p>Se tidigare kommentarer till Länsstyrelsen och Trafikverket.</p>
Privatpersoner	<p>Flera personer är positiva till att kommunen vill utveckla kollektivtrafiken inom kommunen. Vissa är dock kritiska till kommunens satsning på att bygga kollektivtrafiknära då det borde vara upp till var och en att bestämma var den vill bo samt att alla inte endast kan förlita sig på kollektivtrafiken. Det är viktigt att inte landsbygden glöms bort i kollektivtrafikplaneringen. Vissa menar att kollektivtrafik inte kan lösa hela det framtida transportbehovet då bilen medför en viktig flexibilitet och lastförmåga.</p> <p>Det påpekas också att framtidens kollektiva transporter inte nämns i så stora drag, exempelvis självkörande bilar, och att denna typ av färdmedel främst skulle konkurrera ut kollektiva transportmedel.</p> <p>Någon tycker att man bör knyta ihop Torresta – Vibylund – Talltorp med Viby ängar för att möjliggöra bättre kollektivtrafik.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen revideras avseende landsbygdsutveckling.</p> <p>Översiktsplanen kompletteras med resonemang om framtida transportslag.</p> <p>Det är ett intressant förslag att diskutera med Region Uppsala. Det är dock inte lämpligt att skära av rekreationsområden mellan Torresta/Talltorp och Viby ängar med en ny väg. Översiktsplanen kompletteras med vägreservat till Hagviken.</p>
Enköpings kommun	<p>Cykel- och gångvägar</p> <p>Enköpings kommun instämmer med Håbo kommun om att en gång- och cykelväg mellan Ekolsund och Krägga skulle fylla en regionalt viktig funktion. Enköpings kommun har därför lyft sträckan som prioriterad länk inom Länsplanens behovsplanering.</p>	<p>Noteras.</p>

Upplands-Bro kommun	Upplands-Bro kommun ser positivt på att översiktsplanen pekar ut en sammanhängande gång- och cykelväg från de centrala delarna av Bålsta, vidare söderut mot Kalmarsand och genom Bro för att binda samman Stockholmregionens regionala cykelvägnät.	Noteras.
Centerpartiet i Håbo	<p>Centerpartiet anser att planen tydligt bör ange att Håbo kommun ska bli den trafiksäkra cykelkommunen och att fler sträckor borde förses med åtgärder för cykel. Exempelvis borde väg 263 till Hjalstaviken förses med cykelväg. Cykelvägen till Grans gård och Ekilabadet borde förbättras med en bro över motorvägen vid Granåsvägen och en ny GC-väg längs väg 543 med en GC-bro över motorvägen vid Shell-motet borde anläggas. Därtill borde hela trafikområdet vid avfart 146 från Stockholm byggas om för att minska olycksriskerna. Det är även mycket angeläget att en GC-väg mellan Hagviken och Kalmar kyrka kommer till stånd snart. Planen bör även peka ut en tydlig ambition med GC-väg ut mot Höggeby – Skokloster och vidare mot Eriksund och Sigtuna. Delsträckan mellan Söderskogen och Måttan är särskilt farliga för oskyddade trafikanter, varför en GC-väg är mycket angeläget att få till stånd. Vägen är besvärlig och farlig även för bilburna trafikanter med skymda kurvor. För andra delsträckor kan en upprustning av Upplandsleden till bättre grusad stig vara ett alternativ som bör undersökas närmare.</p> <p>Centerpartiet ifrågasätter vidare varför det föreslås att gång- och cykelvägarna till Bro respektive Ekolsund (inte Krägga) får statligt huvudmannaskap. Centerpartiet befarar att det därmed föreligger stor risk att inget händer.</p> <p>Centerpartiet önskar att cykelleden runt Mälaren markeras genom kommunen på samma sätt som Upplandsleden.</p>	<p>Det är intressanta förslag på hur kommunen kan bli en trafiksäker cykelkommun. Idéerna kommer att beaktas i arbetet med Håbo kommuns kommande cykelplan.</p> <p>Översiktsplanen revideras så att den anger viktiga stråk för cykel istället för cykelvägar: Ekolsund (Enköpings kommun) – Krägga – Bålsta – Bro (Upplands-Bro kommun)</p> <p>Bålsta–Yttergran–Ekilla–Övergran–Kivinge</p> <p>Bålsta–Yttergran–Ekilla–Höggeby–Skokloster</p> <p>Skrivelsen om huvudmannaskap utgår från översiktsplanen.</p>
Naturskyddsföreningen Håbo	Naturskyddsföreningen Håbo stödjer intentionen i översiktsplanen att förbättra gång- och cykelvägen mellan Krägga/Stämsvik och Bålsta. De framhåller dock att dragningen inte är komplett enligt karta 7. Tanken är att gång- och cykelvägen mellan Krägga och Apallboda följer den gamla banvallen men mellan Apallboda och Bålsta saknas konkret information om dragning av den föreslagna gång- och cykelvägen. Det kan	Se kommentar till Centerpartiet.

	<p>bero på avsaknad av detaljplanering av Björnbro industriområde.</p> <p>De föreslår att befintlig grusväg används från Apallboda till Nyhagen och att gång- och cykelvägen dras runt kvarter 3 (Logitisk Bålsta) och ansluts till Bålsta tätort via Västerskogs industriområde.</p>	
Naturskyddsföreningen Håbo	Naturskyddsföreningen informerar om att en infrastruktur som underlättar för gång- och cykeltrafik är kostnadseffektivare då det bl.a. bidrar till ett bättre hälsotillstånd, mindre driftskostnader samt en minskad belastning för miljön.	Noteras.
Privatpersoner	Många tycker att det är positivt att cykelvägar prioriteras och vill se en ännu större utbyggnad av cykelvägar. Särskilt då elcykeln snart kommer få större genombrott. Exempelvis föreslås cykelautostrador som är skilda från biltrafiken för snabb och smidig cykelpendling. Flera förslag kring dragning av cykelväg har kommit in. Exempelvis Bålsta-Krägga, längs Kraftleden och Uppåkravägen samt en annan dragning av förslag 6C.	<p>Noteras.</p> <p>Se kommentar till Centerpartiet.</p>
Knivsta kommun	<p>Vattenförbindelser</p> <p>Knivsta kommun upplyser om att de kommer behöva göra omfattande infrastrukturinvesteringar för att kunna möta upp det extra tryck som en färjeförbindelse vid Skofjärden. Knivsta tar i detta remissvar inte ställning till huruvida de avser att ställa sig positiva till förbindelsen. De har inga invändningar mot förslaget, men tydliggör att deras intentioner och ställningstaganden till föreslagna anläggningar snarare kommer att tydliggöras i kommande styrdokument, än i remissvaret.</p>	Håbo kommun ser positivt på att Knivsta kommun valt att lyfta en föreslagen förbindelse över Skofjärden i Knivsta kommuns nya översiktsplan.
Sjöfartsverket	<p>Sjöfartsverket informerar om att de fått i uppdrag av regeringen att se över förutsättningarna för att utveckla inlands- och kustsjöfart. Mot bakgrund av Håbo kommuns strategiska läge i Mälardalen borde kommunen se på möjligheten att utnyttja den potential som finns i att använda vattenvägarna för transporter.</p> <p>Kalmarviken är i sin helhet av riksintresse för sjöfart som kommunen också noterat i planen. Den sjötrafik som idag trafikerar området är begränsad till Gyproc. Men i en snar framtid kan</p>	<p>Håbo kommun är positivt inställda till ökade sjötransporter. Frågan behöver utredas regionalt.</p> <p>Noteras.</p>

	<p>det förväntas att sjöfarten ökar genom transporter till Toresta för projekt Förbifart Stockholm, men också Cementa som återupptagit transporter till sin depå i Bålsta kommer att öka sina antal anlöp. Det är av vikt att kommunen beaktar även denna utveckling.</p> <p>För att öka tillgängligheten mellan Skokloster och Knivsta föreslås en färje- eller broförbindelse över Skofjärden. Sjöfartsverkets uppfattning är att alternativen måste utredas noggrant och konsekvenserna belysas i samband med framtida planarbete.</p>	<p>Översiktsplanen revideras så att det framgår att lokalisering av en framtida färjeförbindelse mellan Skokloster och Knivsta måste utredas vidare. Alternativ med bro utgår.</p>
Centerpartiet i Håbo	<p>Centerpartiet anser att det behövs en hamn i kommunen som kan utnyttja de fördelar som finns med den nya slussen i Södertälje. De väntar sig ökad målartrafik. Anslutande tillfartsvägar till en ny hamn bör anpassas.</p> <p>Vidare anser centerpartiet att planen bör ta höjd för 15-minuterstrafik, med de krav på spår och anslutande trafik som krävs.</p>	<p>Se kommentar ovan till Sjöfartsverket.</p> <p>Synpunkten överensstämmer med översiktsplanens intentioner.</p>
Naturskyddsföreningen	<p>Naturskyddsföreningen uttrycker sitt stöd för transportsystem som drivs med fossilfria bränslen. Till exempel att föreslagen färjeförbindelsen mellan Skokloster och Knivsta trafikeras med batteridrivna färjor.</p> <p>Naturskyddsföreningen önskar ett generellt förbud mot fartyg med fossila bränslen i Mälaren fr.o.m. 2030. Detta anser de även borde omfatta fritidsbåtar. Förutsatt att sjöfartsnäringen består av batteridrivna färjor anser Naturvårdsverket att det borde finnas en hamn i Håbo, lämpligen kombinerad med en logistikanläggning, för transporter med lastbil.</p>	<p>Noteras.</p>
Privatpersoner	<p>En privatperson är orolig för att Håbo kommun kommer behöva stå för hela kostnaden i den planerade färjan mellan Sigtuna och Håbo då Sigtuna ännu inte har svarat på om de kommer att stå för kostnaden för att bygga om sin hamn för färjeläge. En annan tycker att det är viktigt att Skokloster ska få utvecklas och att en färja eller bro hade hjälpt orten.</p>	<p>Den föreslagna färjeförbindelsen sträcker sig mellan Håbo kommun och Knivsta kommun och är utpekad i både kommunernas förslag till översiktsplan. Att färjeförbindelsen är utpekad i översiktsplanen innebär att Håbo kommun är positiv till en framtida förbindelse, om en aktör är intresserad av att</p>

		investera i och genomföra ett sådant projekt.
Naturskyddsföreningen Håbo	<p>Laddstationer för elbilar</p> <p>Naturskyddsföreningen anser att om Håbo kommun ska uppfylla målsättningen att vara en fossilbränslefri kommun till 2050, måste övergången från bilar som drivs av fossila bränslen till icke fossila bränslen eller eldrift ske redan nu. Ur resurssynpunkt är elbilen det bästa alternativet. Överhuvudtaget nämns inte laddningsstationer för översiktsplanen. De förslår att laddningsstationer för elbilar placeras centralt i Bålsta och i närheten av E18. Lämpligen invid den befintliga Shellmacken. Om färjeförbindelsen mellan Skokloster och Knivsta blir verklighet de föreslår det att en laddningsstation för elbilar placeras i Skokloster, lämpligen i närheten av färjeläget i Skokloster.</p> <p>Naturskyddsföreningen föreslår också att laddstationer inrättas för fritidsbåtar vid bryggor och marinor. Laddstationerna föreslås anläggas och drivas av lokala båtklubbar eller privata aktörer.</p>	<p>Håbo kommun arbetar för att gynna en utbyggnad av laddinfrastruktur genom att stimulera fastighetsägare och kommersiella aktörer att bidra till att utveckla laddinfrastrukturen i kommunen.</p> <p>Kommunstyrelsen antog 2018-09-17 en infrastrukturkarta för laddstolpar. Lämpliga platser för laddstolpar pekas ut i Skokloster i anslutning till slottet, övre pendlarparkeringen, simhallsparkeringen, centumparkeringen och Lillsjöns företagspark i Bålsta.</p>
Privatpersoner	Flera synpunkter har inkommit om att ökning av elbilar och fossilfria drivmedel inte finns med i översiktsplanen.	Se kommentar till Naturskyddsföreningen.
Privatpersoner	<p>Parkering</p> <p>Många är upprörda över att parkeringsplatser ska tas bort i centrum. De tycker att bilen är viktig och det endast är få som bor så nära att de kan gå. Alla andra kommer att välja externhandel om det inte går att parkera i centrum. Ett förslag från en privatperson är att upprätta parkering utanför centrum och slussa pendlarna med bussar in för att slippa bygga parkering på dyr mark.</p>	<p>Håbo kommun verkar för att det ska finnas ett tillfredsställande antal parkeringsplatser i strategiska lägen, till exempel vid järnvägsstationen och Bålsta centrum. Detta är en fråga av mer detaljerad karaktär som inte hanteras i översiktsplanen.</p>

	Natur, Kultur och friluftsliv	
Upplands-Bro kommun	<p>Natur och friluftsliv Upplands-Bro kommun ser positivt på att Håbo vill verka för ett sammanhängande nätverk av grönytor regionalt och att detta illustreras i såväl den övergripande strukturbilden som i de mer specifika förslagen till förändringsområden. Planförslaget pekar på att det gröna samband vid Görvälnkilen också ska fortsätta västerut från Upplands-Bros kommungräns vidare till Lillsjön och sedan norrut genom Håbo kommun.</p> <p>Upplands-Bro kommun vill uppmärksamma att Upplands-Bro i gällande översiktsplan, ÖP 2010, ger förslag till en möjlig förlängning av Upplands-Broleden upp en bit längs den östra sidan om Lilla Ullfjärden också. Denna sträckning norrut skulle vara bra att ta i beaktande inom det förändringsområde som i planförslaget kallas Grustaget (10 A) samt i området Norr om E18 (4C).</p>	<p>Noteras. Strukturbilden och mark- och vattenanvändningskartan förtydligas avseende det gröna sambandet vid kommungränsen mot Upplands-Bro kommun.</p> <p>En förlängning av Upplands-Broleden kommer att uppmärksammas i arbete med detaljplaneprogram för Dragelund.</p>
Centerpartiet i Håbo	Centerpartiet anser att det är bra att ridleder nämns, men det bör kompletteras med att hästverksamhet är en viktig näring i kommunen. Till exempel Bro Park och dess galoppplanläggning.	Bilagan kompletteras med att hästverksamhet är en viktig näring i kommunen.
Naturskyddsföreningen Håbo	Naturskyddsföreningen Håbo anser inte att det finns något behov av att peka ut områden i Håbo kommun som LIS-områden, eftersom kommunen ligger i hjärtat av en av landets största tillväxtregioner, Mälardalen.	Noteras.
Naturskyddsföreningen Håbo	<p>Naturskyddsföreningen Håbo saknar i samrådshandlingarna konkreta förslag på hur ekosystemtjänsterna ska utvecklas och stärkas. Översiktsplanen visar endast en vilja att ge goda förutsättningar för att skapa, utveckla och stärka ekosystemtjänster, men inga konkreta förslag.</p> <p>En ekosystemtjänstansats skulle kunna vara en viktig komponent i värdering och balansering av nuvarande och förväntade exploaterings- och förändringsprojekt.</p>	Översiktsplanen anger att kommunen avser att utveckla och stärka ekosystemtjänster. Kommunen bedömer att översiktsplanen håller en lämplig detaljeringsgrad.
Naturskyddsföreningen Håbo	Naturskyddsföreningen ser positivt på att det finns tydliga kartor över utpekade naturvärden. Kartorna borde dock ha en starkare förankring och stöd i relevanta textavsnitt. För de områden som bygger på kommunens naturvårdsplan borde	Kommunen avser inte att redovisa naturvärden på en mer detaljerad nivå. Översiktsplanen förtydligas avseende

	<p>planen kort beskrivas. Därtill är det viktigt att det beskrivs hur kommunen förhåller sig till de olika klassningarna, vad som menas med de olika begreppen utöver vad som beskrivs i fråga om hantering vid lov och planläggning. T.ex. borde det skrivas hur detta ska fångas upp i behovsbedömningen vid ändring av och nya detaljplaner. Värdet av olika klassningar i utredningar om förhandsbesked för bygglov är ett annat område som behöver förtydligas.</p> <p>Naturskyddsföreningen efterfrågar en beskrivning av biotopskydd. Exempelvis borde de biotoper som har generellt skydd enligt Miljöbalkens 7 kap beskrivas i ett särskilt avsnitt.</p> <p>Ett bra verktyg för en strategisk hantering av gröna värden i planeringen tycker Naturskyddsföreningen är en kommuntäckande grönstrukturplan eller grönplan. De tankar kommunen har om en grönstrukturplan behöver utvecklas, exempelvis om hur och när den ska tas fram. En sådan grönplan skulle med fördel kunna tas fram som ett tillägg till den nya översiktsplanen. I väntan på att en grönplan tas fram borde Bålsta tätort och utvecklingsorterna prioriteras och hanteras strategiskt med värdering av natur- och rekreationsvärden samt sociotopkartering som en förutsättning för ytterligare exploatering och förtätning. Naturskyddsföreningen informerar om att i stort sett all naturmark som inte utsätts för någon större störning som påverkar reningsgraden har ett värde som renande funktion på det vatten som infiltreras eller översilar ytan.</p>	<p>grönområden och gröna samband.</p> <p>Biotopskydd och andra skydd av naturvärden beskrivs i bilaga till översiktsplanen.</p> <p>Översiktsplanen redovisar grönstrukturen i kommunen.</p>
<p>Naturskyddsförening</p>	<p>I samband med samrådet för detaljplan för Kvarter 3 (Logistik Bålsta) framkom det att det i området finns en mindre förekomst av det skyddade groddjuret större vattensalamander. Naturskyddsföreningen anser att för att population ska ha möjlighet att överleva och på sikt spridas, kan dess närmiljö inte exploateras för mycket. Populationen behöver ett bättre lekvattnen än vad som erbjuds idag. Naturskyddsföreningen föreslår hur två dagvattendammar som ingår i detaljplanen kan utformas.</p> <p>Övriga planerade verksamheter söder och väster om Kvarter 3 ska utgå med syfte att skapa en</p>	<p>Frågan har hanterats i detaljplan för Kvarter 3 (Logistik Bålsta) som vann laga kraft i januari 2018.</p> <p>Kommunen bedömer att området Logistik Bålsta är lämpligt för logistikverksamhet, deponi och masshantering då det</p>

	möjlig spridningskorridor västerut för den större vattensalamandern.	finns förutsättningar för godshantering via järnväg via befintligt stickspår.
Lantbrukarnas riksförbund, Centerpartiet	Ett flertal så kallade "grönområden" har pekats ut utanför Bålsta. I samtliga fall avser de skogsmark. Skogsmark omfattas av allemansrätten, vilket gör att Lantbrukarnas riksförbund och Centerpartiet inte förstår vilka ytterligare värden som ska skyddas genom att peka ut dessa områden. Lantbrukarnas riksförbund ifrågasätter syftet och värdet av dessa "grönområden" och finner det märkligt att inte markägarna vidtalats innan förslaget presenterats.	Mark- och vattenanvändningskartan revideras så att skogsmark utan särskilt höga värden eller skydd benämns "Övrig naturmark och landsbygd".
Privatpersoner	<p>Många värnar om att kommunens grönområden ska bevaras och utökas. Områdena bör bevaras för människors hälsa och rekreation och för den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster. Grönstrukturen bör bevaras och utvecklas vid förtätning. En stadspark likt den i Uppsala önskas.</p> <p>Flera tycker att Bålstaåsen ska bevaras och skyddas och att kommunens område är för snålt tilltaget. Likaså bör Lillsjön, Granbacken och stranden från Skoklosters slott till Idealbyn bevaras. Förslag om högre naturvärdesklassning har inkommit för stränderna mellan Skoklosters slott, Idealbyn och Upplandsleden, samt att hålla remsan mellan Österkvarn och Söderskogen fritt från bebyggelse.</p> <p>Synpunkter har också inkommit vad gäller Bjönbroområdet, där flera tycker att grönområde bör prioriteras istället för industri.</p> <p>All natur är av värde för den biologiska mångfalden, inte bara den som är klassad som värdefull natur. Stora sammanhängande</p>	<p>Översiktsplanen förtydligas avseende grönområden och gröna samband.</p> <p>Översiktsplanen anger att Bålstaåsen värden ska skyddas långsiktigt från att tas i anspråk. Detta kan ske genom inrättande av ett naturreservat eller motsvarande.</p> <p>Kommunen bedömer att en eventuell exploatering av Kalmarsand måste föregås av en utredning som visar hur det gröna sambandet kan bibehållas.</p> <p>Granbacken och strandremsan från Skokloster till Idealbyn avses bibehållas som grönområden.</p> <p>Se kommentar till Naturskyddsföreningen</p> <p>Noteras.</p>

	<p>områden, även områden med lägre naturklass, bör värnas för att underlätta för spridning av djur.</p> <p>Många är positiva till att kommunen vill stärka kopplingen till Mälaren. Vad gäller de insprängda grönområdena mellan villaområden vill flera bevara dessa utan att de kopplas samman eller bebyggs vid förtätning. En påpekar även att grönområden inte bara gäller tätort utan att även områden utanför behöver tillgång till löpspår, lekplatser, pulkabackar mm.</p> <p>Likt Naturskyddsföreningen har några privatpersoner uppmärksammat att de större vattensalamander som hittades i Nyhagen inte nämns i översiktsplanen.</p> <p>Ett par privatpersoner är negativa till att de har fått sin mark utpekad som grönområde, trots att de inte har blivit informerade och deras mark innefattas av allemansrätten.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Se kommentar till Naturskyddsföreningen.</p> <p>Se kommentar till Lantbrukarnas riksförbund och Centerpartiet.</p>
Lantbrukarnas riksförbund	<p>Jordbruksmark</p> <p>De areella näringarna, jord- och skogsbruk, spelar en avgörande roll i utvecklingen mot ett hållbart samhälle både nationellt och på kommunal nivå. Lantbrukarnas riksförbund anser därför att näringarna bör uppmärksammas mer än vad samrådsförslaget gör. Cirka en tredjedel av Håbos landareal är jordbruksmark och åkermarken hör till de bördigaste i landet. Därtill anser de att byggnation noga ska prövas om den inkräktar på god produktiv åkermark. Ny bebyggelse bör placeras så att en buffertzon finns till åkerfält för att undvika konflikter mellan aktiva jordbrukare och enskilda fastighetsägare.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Översiktsplanen revideras avseende landsbygdsutveckling.</p>
Lantbrukarnas riksförbund	<p>Lantbrukarnas riksförbund informerar om att svenska livsmedel utgör ca 50% av livsmedelskonsumtionen i Sverige. Livsmedelsförsörjningen är sårbar. Om Sveriges gränser skulle stänga skulle mer arealer behövas tas i bruk för odling och beten. För Håbos del har i stort sett all djurproduktion upphört, vilket gör att de lokala näringarna har mycket små möjligheter att försörja kommunens invånare med animaliska produkter; kött, mjölk, ägg etc. Minskningen av arealen betesmarker i Håbo kommun under senare år har även bidragit till en förlust av den biologiska mångfalden. De anser att lokalt producerade livsmedel ska</p>	<p>Noteras.</p>

	gynnas och att de areella näringarnas behov alltid bör väga tyngs vid konflikter med andra intressen.	
Lantbrukarnas riksförbund	Lantbrukarnas riksförbund vänder sig emot den generaliserande formuleringen ”Jordbruksmarken inom Bålsta tätort anses mindre värd på grund av mindre enheter/fält”. Överlag är marken och avkastningsförmågan mycket god. Det finns fält som är små och därför orationella att sköta. Men flertalet fält är så pass stora att det inte alls är svårt att sköta dem. Förslaget 3A måste omarbetas så att åkermarken till största delen kan fortsätta odlas.	Översiktsplanen förtydligas så att det framgår att jordbruksmark inom Bålsta tätort kan komma att exploateras när tätorten växer, samtidigt som jordbruksmark på landsbygden värnas. Hänsyn ska tas till arrondering och möjlighet till rationellt jordbruk.
Privatpersoner	Många påpekar att det är viktigt att bevara värdefull jordbruksmark och tycker det är positivt att ny bebyggelse ska ske på redan exploaterad mark. Bevarad jordbruksmark kommer att hjälpa kommunen för framtida livsmedelsproduktion. Någon menar dock att viss jordbruksmark kan användas till småhusbebyggelse då den ändå ligger för nära existerande bebyggelse och på så sätt blir otjänlig. Tydligare riktlinjer för hur jordbruksmarken klassas efterfrågas.	Se kommentar till Lantbrukarnas riksförbund.
Privatpersoner	<p>Kulturmiljö</p> <p>Många privatpersoner vill värna om kulturmiljön och flera tycker att det är viktigt att intrång i viktig kultur och naturmiljö ska motiveras och att det i vissa fall behöver ses över en gång till (till exempel område 4A).</p> <p>Några påpekar att specifika område kan komma att påverkas. Så som den tilltänkta anslutningsvägen till Kalmarleden som kommer att skära rakt igenom kulturhistoriskt viktigt landskap med många fornlämningar.</p> <p>Kompensation är i många fall inte möjligt. Diskussionen om kompensation bör därför vara varsam.</p>	<p>Noteras. Kommunen bedömer att Logistik Bålsta är lämpligt för logistikverksamhet, deponi och masshantering då det finns förutsättningar för godshantering via järnväg via befintligt stickspår.</p> <p>Översiktsplanen revideras så att föreslagen väg mellan Kraftleden och Kalmarleden (5B) utgår.</p> <p>Kommunen tillämpar den så kallade fyrstegsprincipen där kompensation är det sista steget.</p>

	Flera tycker att det är viktigt att nybyggen ska ligga i de redan existerande byarna och att sdet nya ska återkoppla till den lokala byggnadstraditionen och strukturen för att skapa en attraktiv helhet.	Synpunkten överensstämmer med översiktsplanens intentioner.
	Fritid	
Privatpersoner	Många vill se en utökning och upprustning av kommunens fritidsanläggningar, exempelvis ishall, kulturhus och simhall. Förslag om ett aktivitetscentrum där alla idrotts- och kulturanläggningar kan samlas har inkommit, detta skulle förstärkas som en mötesplats och aktivitetscentrum. Förslag på ett barnvänligt ställe med tak där man kan prata och spela spel efterfrågas också.	Noteras.
	Vatten	
Sigtuna kommun	Sigtuna kommun upplyser om den för kommunerna gemensamma och viktiga fråga som Mälarens vatten och stränder utgör. Mälaren utgör dricksvattentäkt för större delen av de boende i Mälardalen och hyser värden för biologisk mångfald, rekreation och friluftsliv. Med hänvisning till Mälarens hotade ekologiska status vill Signtuna kommun betona vikten av att samtliga kommuner inom Mälardalen gemensamt verkar för en förbättrad vattenstatus i syfte att säkra den långsiktiga dricksvattenförsörjningen.	Håbo kommun instämmer med Signtuna kommun om vikten av att gemensamt verka för en förbättrad vattenstatus i Mälaren. Synpunkten överensstämmer med översiktsplanens intentioner.
Centerpartiet i Håbo	Centerpartiet informerar om att det i samband med antagande av LIS-programmet gavs ett uppdrag att se över möjligheten att också involverade Biskops-Arnö och södra/västra Ullfjärden/Ekilla i detta. För Biskops-Arnö handlar det om att ge förutsättningar för utveckling av den verksamhet och boende som finns på ön, särskilt i samband med att kommunalt VA projekteras. För Ekilla-badet handlar det om att utveckla en av kommunens badplatser till ett fritidsalternativ och för besöksnäringen. När grusgropen vid Wij/Ekilla upphör 2020 blir det viktigt att tillvarata möjligheten att låta Upplandsleden fortsätta längs vattnet fram till badet. Detta öppnar även för annan markanvändning vid den avvecklade grusgropen.	Översiktsplanen kompletteras med LIS-område vid Biskops-Arnö och Ekilla.

Centerpartiet	<p>Centerpartiet anser att tillgängligheten till stranden söder om Skokloster ska skyddas och förbättras. De ser att en bättre stig/GC-väg från Söderskogen och mot udden vid reningsverket ökar tillgängligheten och markerar att stranden är öppen för allmänheten. Viss bebyggelse nedanför en cykelväg (för service, fik och liknande) skulle kunna vara lämplig mellan groppen och Idealbyn.</p> <p>Möjligheten till fritidsbebyggelse/camping i anslutning till Sånkan bör tas till vara.</p>	<p>Det är intressanta förslag som kommer beaktas i arbetet med kommunens cykelplan.</p> <p>Sånka är utpekad som ett LIS-område för att möjliggöra en utveckling av områdets friluftsvärden, samt befintlig campingverksamhet.</p>
Centerpartiet	<p>I samrådsförslaget (s. 22) finns en skrivning om närheten till Mälaren. Centerpartiet undrar vad som menas med denna. Om det gäller att skapa förutsättningar för bebyggelse nära Mälaren, anser de att baden i Kalmarsand, Skokloster och Ekillå borde utvecklas samt att man bör ta tillvara möjligheten till en hamn. Centerpartiet anser inte att detta framgår av texten. Därtill undrar de vad som menas med skrivningen om att åtgärder för ökad tillgänglighet till stranden framför allt fokuseras till Bålsta <i>sid 54</i>.</p>	<p>Översiktsplanen förtydligas avseende koppling och tillgång till Mälaren.</p>
Lantbrukarnas riksförbund	<p>Lantbrukarnas riksförbund informerar om att vattenförsörjningen i regel inte är något problem för jordbrukarna och produktionen. Anslutning till det kommunala VA-systemet kan däremot bli problematisk. De undrar om kommunen har någon reservvattentäkt och plan för invånarnas vattenförsörjning. Och frågar om det finns kunskap i kommunen om vilka källor och brunnar som finns i anslutning till gårdar och bebyggelse och som kan utnyttjas i en krissituation.</p>	<p>Efter samrådet har kommunen tagit fram dagvattenpolicy, vattenprogram, VA-policy och VA-plan.</p>
Lantbrukarnas riksförbund, Centerpartiet	<p>Lantbrukarnas riksförbund och Centerpartiet informerar om att vattennivåerna i Mälaren kommer höjas i en extra vårflod till följd av en dom kring Slussen. Detta får effekter på kommunens växtlighet och odlingsförutsättningarna på ett antal mälarnära fastigheter i kommunen.</p>	<p>Noteras.</p>

Upplands-Bro kommun	Upplands-Bro kommun noterar att avrinningen från delar av Nya Kalmarsand och Dragelund kan komma att ske till Broviken som är Natura 2000-område och Esko-område. Likaså tangeras Uppsalaåsen som är ett känsligt grundvatten. Frågan bör belysas i både planförslag och hållbarhetsbedömning.	Frågan hanteras i efterföljande detaljplanering.
Sigtuna kommun	I planförslaget föreslås exploatering i sjönära lägen längs med Kalmarviken. Sigtuna kommun är allmänt positiv till att utnyttja Mälaren som resurs och tillgång. Men en sådan exploatering medför oundvikligen en ökad mängd hårdgjorda ytor i direkt anslutning till Mälaren. Exploatering riskerar att medföra försämrade infiltrationsmöjligheter och svårigheter att hantera den ökade mängden dagvatten. För att undvika ökade utsläpp och en negativ påverkan på stränder och vattenmiljöer anser Sigtuna kommun att de ekologiska aspekterna behöver synliggöras och tillskrivas prioritet tidigt i planeringsprocessen.	Efter samrådet har kommunen tagit fram vattenprogram, dagvattenpolicy, VA-policy och VA-plan. Tillsammans syftar dessa dokument till att skydda och värna Mälaren som en viktig resurs. Översiktsplanen förtydligas med att dagvattenpolicyns regler och riktlinjer ska tillämpas vid efterföljande plan- och bygglov.
Privatperson	En privatperson önskar konkreta förslag för hur kommunen ska arbeta med vattenkvaliteter.	Efter samrådet har kommunen tagit fram ett vattenprogram som anger hur kommunen ska arbeta med förbättrad vattenkvalitet. Översiktsplanen kompletteras med riktlinjer utifrån detta styrdokument.
Privatpersoner	<p>Flera synpunkter har inkommit om Mälarens stränder. Flera tycker att det är viktigt att stränderna skyddas och att de inte blir "halvprivata" när fler och fler bebyggs.</p> <p>Någon har inkommit med synpunkter om önskan att skapa en bostadsrättsförening med inriktning mot hästverksamhet och anser att de uppfyller kraven för LIS. Någon tycker att LIS är positivt för landsbygdsutvecklingen och vill se fler sjönära boenden samt utveckla småbåtshamnen.</p>	<p>Att tillgängliggöra Mälarens stränder för allmänheten ligger i linje med översiktsplanen intentioner.</p> <p>Översiktsplanen kompletteras med LIS-område vid Biskops-Arnö och Ekill. I övrigt bedömer kommunen att ytterligare LIS-områden inte är förenliga med lagstiftningens intentioner.</p>

	Teknisk försörjning	
Energimyndigheten	<p>Energiförsörjning</p> <p>Energimyndigheten noterar att det inte finns något området av riksintresse för vindbruk i Håbo kommun. Myndigheten är positiva till att översiktsplanen innehåller två särskilda avsnitt om solenergi och vindkraft. Däremot upplever de avsnittet om vindkraft som defensivt. Dels för att större delen av kommunen anses vara olämplig för utbyggnad av vindkraft. Dels för att begränsningen av totalhöjden till 100 meter innebär att de moderna vindkraftsverken (cirka 200 meter i totalhöjd) som producerar mest energi, inte får användas i kommunen.</p> <p>De upplyser vidare om att avståndet från vindkraftverk avgörs i tillståndsprövningen. Avståndet baseras på den beräknade utbredningen av buller och inte på i förhand uppgjorda avstånd som i planförslaget.</p>	<p>Översiktsplanen revideras så att vindkraftskartan utgår. Kommunen bedömer att det sannolikt är olämpligt med stora vindkraftsverk i kommunen, då landskapsbilden i ett stort omland påverkas av stora verk.</p> <p>Översiktsplanen förtydligas så att det framgår att lämpliga avstånd från vindkraftverk avgörs i särskild tillståndsprövning.</p>
Försvarsmakten	<p>Försvarsmakten önskar att det säkerställs att de två utpekade möjliga områdena för etablering av vindkraftverk inte sammanfaller med stoppområde för höga objekt. Etableringsområdena för vindkraftverk är idag lokaliserade intill sådana stoppområden.</p>	<p>Översiktsplanen revideras så att vindkraftskartan utgår. Vid eventuell etablering av vindkraftverk kommer hänsyn tas till stoppområden för höga objekt.</p>
Upplands-Bro kommun	<p>Upplands-Bro kommun noterar att ett område precis i kommungränsen till Upplands-Bro pekas ut som möjligt för etablering av medelstora samt små vindkraftverk (upp till 100 meter). De konstaterar att detta kan bli en mellankommunal fråga eftersom det idag finns någon enstaka bostad inom den generella skyddszonen på 600 meter på Upplands-Brosidan.</p>	<p>Översiktsplanen revideras så att vindkraftskartan utgår. Vid eventuell etablering av vindkraft kommer hänsyn tas till avstånd till bostäder.</p>
Håbohus AB	<p>Håbohus AB anser att riktlinjerna för lovplikt gällande solenergi bör ses över. Att montera solceller på halva taket ger större förändring av byggnadens karaktär än att montera på hela taket. Om utbyggnad av solenergi ska främjas, anser de att det bör vara洛夫ritt oavsett hur stor del av taket som täcks.</p>	<p>Översiktsplanen uppdateras utifrån lagändringen i plan- och bygglagen om solceller.</p>

Centerpartiet	I avsnittet om vindkraft sägs det först att kommunen ska uppmuntra lokala initiativ för vindkraftsetableringar. Därefter följer negativa faktorer och restriktioner. Centerpartiet efterlyser mer fakta om vindkraftens möjligheter för enskilda och för kommunen som helhet. Enligt kartan i översiktsplanen är det endast mycket små områden i kommunen som anses lämpliga för etablering av vindkraft. Centerpartiet ifrågasätter denna karta och anser att det borde finnas betydligt intressantare lägen i anslutning till Mälaren och de stora jordbrukslätterna.	Översiktsplanen revideras så att vindkraftskartan utgår.
Lantbrukarnas riksförbund	I jordbruket förbrukas mycket el. På många gårdar i Håbo är förutsättningarna för att producera egen el genom solceller och vindkraft goda. Lantbrukarnas riksförbund anser att kommunen ska vara förutseende kring detta och ta bort onödiga regler och restriktioner. Kartbilden med möjliga vindkraftsetableringar anser de är verklighetsfrämmande. Det finns många andra och bättre områden som kan och bör utnyttjas.	Översiktsplanen uppdateras utifrån lagändringen i plan- och bygglagen om solceller. Översiktsplanen revideras så att vindkraftskartan utgår.
Naturskyddsföreningen Håbo	Naturskyddsföreningen håller inte med om påståendet att etablering av stora vindkraftverk (över 100 meter) är olämplig med motiveringen att "landskapskaraktären är mycket känslig för vindkraftsetablering". På andra platser är vindkraftverk, såväl stora som små, en lika naturlig del av landskapet som dess föregångare, väderkvarnar, var för några hundra år sedan. Avståndet till bostäder och fritidshus i tätbebyggda områden, till vägar och järnvägar, säkerhetsavstånd till kraftledningar samt områden av riksintresse för t.ex. naturvård och friluftsliv borde vara de kriterier som styr om etablering får ske eller ej oavsett storlek och antal meter.	Noteras.
Centerpartiet	Centerpartiet framhåller att man vid målbild 2030 kan räkna med helt andra transportlösningar än idag, till exempel självkörande bilar på fossilfritt bränsle. Snarare borde det tas vara på möjligheten till energiförsörjning och stimulera investeringar i sol och vind. Beskrivningen av gällande bestämmelse för hur bygglov söks pekar på att dessa regler är för restriktiva. Dessa regler behöver liberaliseras för att uppmuntra fastighetsägarna att investera i solenergi.	Översiktsplanen uppdateras utifrån lagändringen i plan- och bygglagen om solceller.

<p>Privatpersoner</p>	<p>Det är många privatpersoner som menar att vi i framtiden kommer att se en ny typ av miljövänlig energiproduktion och efterfrågar mer information och ställningsantagande kring detta i översiktsplanen. Flera föreslår att solceller ska vara bygglovsbefriade, även om de täcker hela taket.</p> <p>Vissa undrar över varför kommunen har fokuserat på att uppvärmningssystem ska vara vattenburna då detta inte behöver vara det mest energismarta.</p>	<p>Översiktsplanen uppdateras utifrån lagändringen i plan- och bygglagen om solceller och skrivningen om vattenburna uppvärmningssystem utgår.</p>
<p>Svenska kraftnät</p>	<p>Kraffledning</p> <p>Svenska kraftnät påpekar att den kraftledning (7A) som i översiktsplanen omnämns som en 220 kV-ledning längs Bålstas sydvästra gräns är två 400 kV-ledningar. På samma sätt framgår det felaktigt i bilaga 1, <i>Allmänna intressen</i> att det sammanlagt finns tre kraftledningar inom kommunen. Det rör sig om tre par parallellgående ledningar. Svenska kraftnät vill att dessa uppgifter korrigeras.</p>	<p>Översiktsplanen korrigeras enligt Svenska Kraftnäts yttrande.</p>
<p>Svenska kraftnät</p>	<p>Översiktsplanen förespråkar en markförlagd kraftledning i närheten av Bålsta. Svenska kraftnät vill klargöra att frågor gällande teknikval för framtida planerade kraftledningar, eller förändringar av befintliga ledningar, måste få ägas av Svenska kraftnät.</p> <p>Växelströmsledningar med så hög spänning som 400 kV är inte lämpliga att gräva ner som kabel pga tekniska begränsningar och då markförlagda kablar har betydligt sämre driftsäkerhet än luftledningar. Att upprätthålla hög driftsäkerhet i det nationella elsystemet är en viktig del av Svenska kraftnäts uppdrag från regeringen.</p>	<p>Frågan om teknikval ägs av Svenska Kraftnät. Håbo kommun önskar dock att den aktuella ledningen på sikt markförläggs för att möjliggöra en vidare utveckling av tätorten Bålsta.</p>
<p>Svenska kraftnät</p>	<p>Svenska kraftnät informerar om att de på uppdrag av regeringen utreder en ny struktur för Stockholmsregionens elnät. För Håbo kommun innebär detta att de planer som finns på att bygga om befintliga ledningar och utreda möjliga korridoralternativ medför förstärkningar av stamnätsledningarna i kommunen.</p> <p>Svenska kraftnät informerar även om de har ledningsrätt för kraftledningar av betydelse för rikets elförsörjning. På fastigheter med ledningsrätt får inte åtgärder och verksamheter vidtas eller upprättas som belastar</p>	<p>Noteras.</p> <p>Noteras.</p>

	ledningsrätten. Byggnation i närheten av ledningsstråk kan medföra svårigheter vid eventuella förändringar i stamnätet.	
Lantbrukarnas riksförbund	<p>Den stora utbyggnaden av Bålsta kan komma att ställa krav på ny eldistribution till samhället. Lantbrukarnas riksförbund informerar om att elledningar över skog och åkrar kan ställa till med en hel del problem för lantbrukarna. De förordar därför att alla elledningar så långt som möjligt grävs ner i marken.</p> <p>Lantbrukarnas riksförbund kommenterar specifikt Svenska Kraftnät planerade 400 kV-ledningar genom kommunen. Lantbrukarnas riksförbund påpekar att kraftledningarna påverkar både jord- och skogsbruket negativt. Över åkermark gör stolparna att mark går förlorad och att driften försvåras. Särskilt besvärligt är det när man placerar ledningar invid varandra med många stolpar. Över skogsmark kalhuggs breda ledningsgator. De yrkar på att kommunen vid förhandlingar med Svenska Kraftnät först pratar med lantbrukarna.</p>	<p>Se kommentar till Svenska Kraftnät</p> <p>Noteras.</p>
Strålsäkerhetsmyndigheten	<p><i>Elektromagnetisk strålning</i></p> <p>Strålsäkerhetsmyndigheten upplyser om att man redan vid planeringen för nya elektriska anläggningar bör beakta teknikval och placering för att sträva mot att barn inte exponeras för magnetfält i onödan. Myndigheten har utfört mätningar som visar att magnetfältsnivåer upp till 0,2 mikrottesla i årsmedelvärde är att beakta som normala i vanlig boendemiljö.</p>	Noteras.
Svenska Kraftnät	<p>Svenska kraftnät informerar om att de vid all nyprojektering av 200 kV- och 400 kV-växelströmsledningar i det svenska stamnätet utgår från 0,4 mikrottesla som högsta magnetfältspolicy vid bostäder eller där människor vistas varaktigt. För att säkerställa att magnetfältspolicy uppfylls där människor vistas varaktigt hänvisar Svenska Kraftnät ibland till schablonavstånd till luftledningar. Dessa utgår från att ny bebyggelse för varaktig vistelse placeras minst 80 meter från en 220 kV-ledning respektive 130 meter från en 400 kV-ledning. Svenska kraftnät vill förtydliga att dessa avstånd är baserade på maximerat årsmedelströmvärde och är att anse som en rekommendation till beslutande myndighet i de fall magnetfältsbidraget från kraftledningen för</p>	Noteras. Översiktsplanen förtydligas avseende avstånd till kraftledningar.

	den aktuella platsen inte är beräknat. Samråd ska hållas med Svenska Kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från stamnätsledningar.	
Strålsäkerhetsmyndigheten	Strålsäkerhetsmyndighetens allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält anger referensvärden för elektromagnetiska fält. Det finns en svag men vetenskapligt grundad misstanke om förhöjd risk för barnleukemi för barn som exponeras varaktigt för lågfrekventa magnetfält under de referensnivåer som anges i strålsäkerhetens allmänna råd.	Noteras.
Privatpersoner	En privatperson ber kommunen att bibehålla sin policy att samordna sändarutrustning med befintliga master och stolpar, att ny bebyggelse ska understiga gränsvärdet 0,1 uT och att Resolution 1815 ska följas. Vad gäller kraftledningarna påpekar några att säkerhetsavståndet angetts fel enligt Svenska kraftnät riktvärden och att den planerade nedgrävningen av en kraftledning genom Håbo inte är kostnadseffektivt.	Noteras. Se kommentar till Svenska Kraftnät.
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	Vatten och avlopp Räddningstjänsten Enköping-Håbo informerar om att säkerställd brandvattenförsörjning är en förutsättning för att räddningstjänsten ska kunna uppnå målen om att förhindra brandspridning mellan byggnader och att möjliggöra invändig släckinsats i stora komplexa byggnader. I tätortsområden med risk för snabb och omfattande brandspridning behövs ett konventionellt brandpostnät. För andra områden kan brandvattenförsörjning säkerställas med enbart vattentransporter med tankfordon eller genom en kombination av konventionellt brandpostnät och vattentransporter med tankfordon. Räddningstjänsten föreslår att behovet av brandpostnät hanteras i översiktsplanen.	Kommunen anser inte att brandpostnät är en fråga som bör hanteras i översiktsplanen.

Centerpartiet	<p>Investeringar i kommunal infrastruktur (framförallt VA) måste nyttjas på ett effektivt sätt vad gäller framtida bostadsbyggnation och verksamhetsetableringar. För att kunna utveckla hela kommunen i balans och takt med efterfrågan där olika boendeformer efterfrågas behöver VA-systemet utvecklas. VA-systemet får inte vara en begränsande faktor utan snarare en möjlighet. T.ex. ger projektering till Biskops-Arnö och Skokloster möjlighet till utveckling av bebyggelsen. Alternativa avloppssystem till dagens storskaliga och sårbara system bör provas och stimuleras. Utgångspunkten måste vara Miljöbalkens intentioner om resurshushållning och kretslopp. Avsnittet om vatten och avloppssystem bör omarbetas och beakta nya lösningar och forskningsresultat. Det finns mycket erfarenheter att hämta från andra kommuner, t.ex. Södertälje.</p>	<p>Efter samrådet har kommunen tagit fram dagvattenpolicy, vattenprogram, VA-policy och VA-plan. Översiktsplanen kompletteras med riktlinjer utifrån dessa styrdokument.</p>
Lantbrukarnas riksförbund	<p>Lantbrukarnas riksförbund anser att det i kommunens planer måste ingå att få rötslammet från reningsverket Revaq certifierat för att få ner kostnaderna från avloppshanteringen. Lokala system, där toalettavfallet tas till vara för sig och BDT-vattnet för sig, bör vara förstahandsalternativet vid nybyggnation på landsbygden och bör även prövas inom tätorten. Då kan kretsloppet fungera och den värdefulla näringen utnyttjas. Lokala lösningar är även ur sårbarhetssynpunkt att föredra. Södertälje använder sig av denna typ av teknik.</p>	<p>Se kommentar till Centerpartiet.</p>
Privatpersoner	<p>Några privatpersoner saknar information om hur VA-frågor ska hanteras i framtiden. Flera tycker att privata lösningar för VA och energi bör uppmuntras. Någon önskar kommunalt VA till Häggeby/Vreta för att minska antalet enskilda avloppssystem som kan förstöra grundvattnet. En annan vill ha mer information om Ekolsundsområdet och undrar huruvida Håbo ska fortsätta bistå Enköping med VA. En lyfter fram att stora VA-system kan göra samhället sårbart och att existerande små VA-system inte behöver vara en anledning till att inte utveckla bygden runt Bålsta.</p>	<p>Se kommentar till Centerpartiet.</p> <p>Häggeby/Vreta är ett utpekad så kallat §6-område i kommunens VA-plan (6§ lag om allmänna vattentjänster). Det innebär att kommunen med hänsyn till skydd för människors hälsa eller miljön måste ordna en allmän VA-anläggning.</p>

Centerpartiet i Håbo	Bredband Centerpartiet påtalar att det i EU finns ett förslag om att all offentlig miljö ska ha digital access senast 2025. I länets regionala plan har vi angett 2030 som målbild. Våra digitala ambitioner bör tydligare framgå av planen. Detta understryks än mer av regeringens utspel om fiberaccess till 2025.	Kommunens mål för bredbandsutbyggnaden anges i kommunens bredbandsstrategi (kommunfullmäktige, 2016).
	Hälsa, säkerhet och risk	
Trafikverket	Trafikverket framhåller vikten av att buller- och vibrationsfrågan studeras i samband med nylokalisering av bebyggelse, i synnerhet vid bostäder utmed stora trafikleder och järnvägar. Gällande riktvärden för trafikbuller ska klaras vid nybyggnation och större ombyggnader.	Översiktsplanen förtydligas avseende gällande riktlinjer för buller och vibrationer.
SGI	Statens geologiska institut delar uppfattningen om att <i>"markförhållanden i områden för nybyggnation ska alltid undersökas för att klargöra risken för skred"</i> , men lyfter att de geotekniska säkerhetsfrågorna även måste uppmärksammas för befintlig bebyggelse.	Noteras.
SGI	Statens geotekniska institut framhåller att frågan om ras och skred alltid bör hanteras vid strandnära detaljplanering, enligt plan- och bygglagen.	Noteras.
Region Uppsala	Region Uppsala förutsätter att översiktsplanen medger byggande av vårdcentraler, tandvårdskliniker och ambulansstationer i närheten av nya bostadsområden. Från planeringssynpunkt är det viktigt att säkerställa goda förutsättningar för vårdcentralverksamhet i tillräcklig omfattning när orten växer. En kontinuerlig dialog för att hitta rätt lokalisering och möjlighet att dimensionera verksamheten för rätt antal medborgare efterfrågas.	Översiktsplanen tillåter samhällsservice som exempelvis vårdcentraler inom befintliga och framtida bostadsområden. Med fördel bör sådan typ av service lokaliseras i anslutning till tätortscentrum.
Region Uppsala	Region Uppsala anser att kommunen i den kommande planeringen och utformningen av bebyggelse och vägar bör beakta behov och förutsättningar för att kunna bedriva en effektiv ambulanssjukvård. Region Uppsala deltar gärna i kommunens kommande planering av både bebyggelse och vägar för att bidra med kunskap och underlag kring detta.	Håbo kommun är positiva till att Region Uppsala bidrar med kunskap och underlag i kommunens planering.

Räddningstjänsten Enköping-Håbo	Räddningstjänsten Enköping-Håbo instämmer med kommunen om att en översyn avseende alternativa vägar till industriområden bör genomföras. Översynen bör leda fram till nytt beslut avseende förbudsområden för farligt godstrafik samt vilka vägar som bör utses till primära respektive sekundära farligt godsleder.	Noteras.
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	Räddningstjänsten Enköping-Håbo anser att översiktsplanen bör kompletteras med ett förhållningssätt till befintliga och nytillkommande anläggningsrisker. Vid Gyprocs anläggning i Bista hanteras stora mängder LNG (flytande naturgas). Hanteringen är klassad som farlig verksamhet av länsstyrelsen. Detta är en anläggningsrisk som man i översiktsplanen bör förhålla sig till. Räddningstjänsten (RTJ) klargör de svårigheter som uppstår om bostäder och service planeras i närheten av Gyprocs farliga verksamhet. Den riskkälla som LNG-hanteringen utgör, är inte lämplig att blanda med bostäder och service. Att på sikt omvandla Bista verksamhetsområde till zon 2 Småstad med bostäder, arbetsplatser och service, ser de därför med tveksamhet på.	Översiktsplanen förtydligas avseende risker vid Gyprocs anläggning och att utveckling med bostäder i det berörda området förutsätter att befintliga verksamheter omlokaliseras så att marken frigörs. Det är i dagsläget inte aktuellt med en omlokalisering, men på grund av det attraktiva läget pekas området ut som ett utredningsområde på sikt.
Privatpersoner	Några privatpersoner har synpunkter på att kommunens tankar och förberedelse kring kris och säkerhet saknas vad gäller vatten-, energi- och livsmedelsförsörjning. .	Kommunen arbetar organiserat med krisberedskap och bedömer att översiktsplanen håller en lämplig detaljeringsnivå i frågan.
Privatpersoner	Många privatpersoner uttrycker oro över ökat buller från vägar vid förtätning med nya bostäder och industrier. Flera föreslår ytterligare bullerskydd längs järnväg och motorväg. Andra förslag är bilfritt centrum och att lägga störande industrier utmed motorvägarna. Exempel på störande vägar och anläggningar som tas upp är Kalmarleden, Kraftleden och industrierna i Björnbro-området. Synpunkter har även inkommit på att buller från järnväg och annan kollektivtrafik inte nämns i ÖP.	Se kommentar till trafikverket.

	Utbildning	
Barn- och utbildningsnämnden	<p>Barn- och utbildningsnämnden är positiv till planeringsriktlinjerna om utbildning.</p> <p>De utökade lokaler som gymnasieskolan kommer att behöva bör uppföras i anslutning till de befintliga lokalerna i Bålsta Centrum. Nämnden anser att detta ska tillföras de planeringsriktlinjer som finns under rubriken <i>Utbildning</i>.</p>	Översiktsplanen kompletteras med att utökade lokaler för gymnasieskolan bör uppföras i anslutning till befintliga lokaler i Bålsta Centrum.
Privatpersoner	<p>Flera oroar sig över hur ökad trafik påverkar barns skolvägar. Också trycket på skolor och förskolor ifrågasätts. Riktlinjer för hur skoltomter och logistik ska ordnas inför framtiden efterfrågas. Förslag har inkommit om att Gröna dalen skulle kunna bli Håbos skolcentrum.</p>	<p>Kommunen arbetar aktivt med säkra skolvägar och minskade hastigheter i närheten av skolor.</p> <p>Ny lokalförsörjningsplan 2018–2028 beskriver behovet av fler skolplatser i förskola, grundskola och gymnasium när befolkningen ökar. Planen kommer att användas som underlag vid planering av nya förskole- och skollokaler.</p>
	Riksintressen (utöver Länsstyrelsens yttrande)	
Försvarmakten	<p>Försvarmakten upplyser om att försvarsintresset ska ges företräde i de fall flera riksintressen bedöms oförenliga, enligt 3 kap. 10§ MB. Försvarmakten upplyser också om att influensområdenas utbredning inte är justerbara då dessa är beräknade utifrån riksintressenas omgivningspåverkan, gällande miljötillstånd samt möjligheten till nyttjande av riksintressena, exempelvis att starta och landa på flygplatser. Håbo kommun beskriver att kommunen utgår från att influensområdets gränser inte är absoluta, att justeringar kan komma att göras samt att avsteg från Försvarmaktens förhållningssätt kan göras om det handlar om andra väsentliga samhällsintressen. Försvarmakten upplyser om att avsteg från Försvarmaktens redovisning av riksintressen för totalförsvaret kan innebära påtaglig skada på riksintressena. Dessutom ska Försvarmakten alltid utgöra samrådspart i plan- och lovärenden</p>	<p>Översiktsplanen revideras och förtydligas avseende totalförsvarets intressen, både i planförslaget och i bilagan med Planeringsförutsättningar.</p> <p>Under december 2018 beslutade Försvarmakten om förnyad redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9§ miljöbalken. Översiktsplanen har uppdaterats utifrån nytt beslut.</p>

	rörande höga objekt för att möjliggöra bedömning av påtaglig skada.	
Försvarmakten	Försvarmakten informerar om att kommunen i översiktsplanen bör ta hänsyn till totalförsvarets civila del. Myndigheten för säkerhet och beredskap ansvarar för utpekandet av riksintressen för totalförsvarets civila del.	Översiktsplanen kompletteras med information om vikten av civilt försvar. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har ännu inte pekat ut riksintresseområden för totalförsvarets civila del.
Försvarmakten	Under rubriken Ärna Flygplats i bilaga 2, Riksintressen, bör det förtydligas att med höga objekt menas objekt som uppnår en högre höjd än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse respektive 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Försvarmakten önskar också att texten förtydligas enligt följande: Stoppområdet innebär att inga nytillkommande höga objekt kan tillåtas inom området utan att påtaglig skada på riksintresset Uppsala övningsflygplats uppstår. Inom detta område ska plan- och lovärenden avseende höga objekt remitteras till Försvarmakten. Influensområde för luftrum påverkar uppförandet av höga objekt. Inom området finns en maximal tillåten totalhöjd (meter över havet) för objekt baserat på MSA (Minimum Sector Altitude civil beteckning, Minimum Safe Altitude militär beteckning) för Uppsala övningsflygplats. Inom detta område ska plan- och lovärenden avseende höga objekt remitteras till Försvarmakten. Inom influensområde för väderradar ska alla objekt högre än 20 meter remitteras till Försvarmakten.	Översiktsplanen revideras i enlighet med Försvarmaktens önskemål om beskrivning av riksintresse för totalförsvaret i bilaga med Planeringsförutsättningar.
Försvarmakten	Håbo kommun har valt att tillämpa definitionen av sammanhållen bebyggelse så att den avser minst tre bebyggda tomter som ligger så nära varandra att de bildar en tydlig bebyggelsegrupp. Försvarmakten tillämpar definitionen av sammanhållen bebyggelse utifrån Lantmäteriets karta i skala 1:250 000 och de område som där utgörs av gula ytor. Vid bedömning av huruvida samråd ska ske med Försvarmakten i fråga om höga objekt bör Försvarmaktens definition av sammanhållen bebyggelse tillämpas.	Samråd med Försvarmakten sker utifrån befintlig rutin för plan- och lovärenden rörande höga objekt, vilket även anges i planförslaget.

Håbohus AB	Håbohus AB anser att utgångspunkten i översiktsplanen bör vara att skapa så stor möjlighet för kommunen att själv styra sin egen utveckling genom att få maximal rådgivning över kommande exploateringar. Riksintressen och andra bestämmelser som beslutas av andra organ och myndigheter kan begränsa den kommunala rådgivningen. Bevarandevärda områden ska inte exploateras, men besluten om bevarande ska i möjligaste mån vara kommunala. Utgångspunkten bör alltså vara att verka för att minimera riksintressen och andra bestämmelser, och att inte föreslå en ökning till de myndigheter som pekar ut riksintressen eller andra bestämmelser.	Noteras.
Privatpersoner	Också bland privatpersonerna har synpunkter inkommit där några tycker att kommunen bör vara restriktiv i antalet riksintressen för att kommunen ska behålla rådgivning och inte begränsas i sina utvecklingsplaner.	Noteras.
	Kartor	
Försvarsmakten	Försvarsmakten önskar att kartmaterialet avseende riksintressen för totalförsvarets militära del görs tydligare. Kartan ska bland annat tjäna som underlag för bedömning av behov av samråd med Försvarsmakten.	Översiktsplanen förtydligas avseende kartor över riksintressen i bilaga med planeringsförutsättningar.
Trafikverket	Trafikverket anser att plandokumentet är lättläst och bra utformat. Texten stöds av informativa kartor. Kartorna kompletteras med vägnummer/namn för de större vägarna och järnvägen för att underlätta orienteringen.	Översiktsplanens översiktskarta kompletteras med vägnummer/namn på större vägar och Ortsnamn.
Enköpings kommun	Enköpings kommun vill uppmärksamma Håbo kommun om att riksintresse friluftsliv har uppdaterats och att kartan i bilaga 2 bör uppdateras. I det uppdaterade skiktet delar Enköpings och Håbo kommun två nya och ett reviderat delområde (Nya: Hjalstaviken och Mälarfjärdarna Ekoln, Gorran och Oxen, Reviderade: Ekolsundsviken/Norra Björkfjärden).	Översiktsplanens bilaga med planeringsförutsättningar uppdateras utifrån ny avgränsning av riksintresse för friluftsliv.
Friluftsförbundet i Bålsta	Friluftsförbundet saknar skala på kartorna. De anser att det är en mycket viktig information för tydning av situationen. Detta borde prioriteras eftersom kartmaterialet är en viktig detalj i översiktsplanen.	Översiktsplanens kartor kompletteras med skala.

Privatpersoner	En person anser att översiktsplanens kartor är för odetaljerade och otydliga.	Översiktsplanens kartor revideras. Översiktsplanen ska dock visa kommunens övergripande syn på lämplig mark- och vattenanvändning. Detaljeringsgraden blir därmed begränsad.
	Övrigt	
Sigtuna kommun	Sigtuna kommun noterar att det i planförslag refereras till Arlanda som en "regional kärna". Begreppet "regional kärna" bör särskiljas från begreppet "regional stadskärna" som till skillnad från det förstnämnda härrör från den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen. Arlanda-Märsta är utpekad som en av Stockholmsregionens åtta yttre stadskärnor som är av stor betydelse för regionens samlade konkurrensförmåga. Sigtuna kommun vill tydliggöra att den regionala stadskärnan benämns just "Arlanda-Märsta" och att avgränsningen utöver Arlandaområdet även omfattar de centrala delarna av Märsta tätort.	Översiktsplanens utvecklingsstrategi och strukturbild revideras.
Region Uppsala	I översiktsplanen anges att Bålsta är utpekad som regional kärna i kommunen. Region Uppsala ser Bålsta som en kommunhuvudort i Håbo kommun. Till begreppet regional kärna bör funktioner och definitioner kopplas. Region Uppsala har i den regionala utvecklingsstrategin tagit fram en strukturbild. I den är Bålsta utpekad som kommunal huvudort. Uppsala är utpekad som regional stad.	Översiktsplanens utvecklingsstrategi och strukturbild revideras så att det framgår att Bålsta är en huvudort i kommunen istället för regional kärna.
Håbohus AB	Håbohus AB anser att planer för framtiden bör kopplas till en tanke om genomförande. De saknar generellt en värdeanalys av hur man som kommun kan maximera den kommunala nyttan genom att man har planmonopol. Vilka områden är mest attraktiva, vad skapar värde i omvandling, vilka är aktörerna, vad är förutsättningarna för exploatering och hur det ska finansieras är frågeställningar som bör besvaras för att planen ska bli mer trovärdig. Utan koppling till genomförande blir planen för visionär och blir sannolikt inte det stöd i kommande utveckling av Håbo som den avser vara. Frågan om vägar och VA på landsbygden bör inarbetas i genomförandeplanen.	Håbo kommun ser i dagsläget inget behov av en värdeanalys. Översiktsplanen förtydligas avseende genomförandefrågor.

Privatpersoner	Synpunkter har inkommit på att planen saknar ekonomisk förankring och att de förslag som anges bör ha en överslagsberäkning bilagd. Planen får också kritik för att ha ett planeekonomiskt tankesätt samt att planen inte anger direkta utan indirekta åtgärder för att lösa problem.	Översiktsplanen förtydligas avseende genomförandefrågor.
Håbohus AB	Håbohus AB anser att längden, 300 sidor med bilagor, gör översiktsplanen otillgänglig för allmänheten. För människor utanför planavdelningen är det troligen svårt att få en samlad bild av vad planen är. Planen bör bli mer överblickbar och tillgänglig, kortas ner och konkretiseras, alternativt bör en populärversion tas fram där det allra mest väsentliga beskrivs.	Översiktsplanen revideras avseende upplägg, struktur och omfång.
Centerpartiet i Håbo	Samrådshandlingen är mycket omfattande och svåröverskådlig. En del passager är onödigt långa. Ibland redovisas fakta på en väldigt detaljerad nivå som vi undrar över om det hör hemma i en översiktsplan.	Se kommentar till Håbohus AB.
Privatpersoner	Några tycker att översiktsplanen är otydlig och svårförståelig samt att den innehåller moraliska värderingar. Några tycker att begrepp borde definieras tydligare och att källor och fakta tydligare ska framgå. Någon tycker att planen borde kortas till ca 10 sidor. Andra tycker att planen bör tas bort helt och att förra översiktsplanen ska fortsätta gälla med mindre revideringar. Synpunkter har även inkommit på faktafel och stavfel.	Se kommentar till Håbohus AB. Översiktsplanen har kompletterats med faktarutor som förklarar svåra begrepp. Översiktsplanen ses över avseende faktafel och språkligt.
Privatpersoner	Rubriken "Håbo – en kommun för framtiden" föreslås ändras till "Håbo- en historisk Mälarbygd att förvalta" eller "Håbo- en historisk Mälarbygd för framtiden" där Håbos värden lyfts fram.	Översiktsplanen revideras avseende upplägg och omfång. Rubriken "Håbo – en kommun för framtiden" utgår.
Privatpersoner	Flera tycker att planen har varit svår att sätta sig in i och att samrådsmöten har legat på tider då de flesta jobbar. Därför bör ett nytt samråd ske. Någon föreslår att kommunen i framtiden borde skicka ut brev med information och illustrationer på hur deras boendeområde kommer att förändras samt att kommunen har en databas där man kan söka på sin gata och få ut information. Om planen beslutas ger det fel bild av vad medborgarna vill ha.	Noteras.

	<p>Ingen erinran</p>	
	<p>Följande instanser har tagit del av samrådshandlingen och har inget att erinra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen i Stockholms län har inga synpunkter på samrådsförslaget. • Havs- och vattenmyndigheten avstår att yttra sig i rubricerat ärende. • Luftfartsverket har som sakägare av CNS-utrustning inget att erinra mot översiktsplanen. • Naturvårdsverket avstår att lämna synpunkter i rubricerat ärende. • Riksantikvarieämbetet avstår att lämna synpunkter då de statliga kulturmiljöintressena är väl företrädda inom Länsstyrelsen. • Sveriges geologiska undersökning avstår från att lämna synpunkter. • Strålsäkerhetsmyndigheten har inga synpunkter i ärendet men lämnar information (se under Övrigt och Teknisk försörjning) • Sjöfartsverket har inget att erinra mot förslaget men lämnar kommentarer (se under Kommunikationer). 	